

Zelei Miklós

Gyilkos idők

Epikus improvizáció

III. rész

Akiket sikerült! Megölni. Azok a gyerekeim. Két fekete séma a fényképeken. A homp. Az arcuk helyén. Itt vannak. Jelenleg is. A vállam fölött, amit írok, olvassák.

Alszom. A feleségem ébren. Melyik is? Mindegy. Nem csak én csalok. Hanem engem is.

Több mint másfél hónapja itthon van. Nehéz megszervezni a találkozásokat a szeretómmel. A feleségem elutazásának napján ismerkedünk össze. A töröksíri lány. Mindent kiszed belőlem, ami erőnek nevezhető. Nem beszélünk. Egymáshoz egy szót se szólunk. Rögtön az ágyba. És elköszönésig nem hagyja el artikulált hang a szánkat. A zselici lányok. Formás, izmos, kemény húsú példányok. Pompás szarvasünő mind. Dombokon járnak. Cserjék közt le. Fák között föl. A legváratlanabb helyeken tudnak megjelenni. Onnan vált ki, ahol korábban a Volga presszóban szól a dzsessz. A Nyugatival srég vizaví. Nekünk már csak konzolidációs kommerszet játszanak. A későbbi plázák klotyómuzsikájának elődjét. Meglátom, kiejtem a kezemből a lapokat, amiket a pályaudvari standon vettem. Már zakatol a vonat Hegyeshalom felé. Kinevet. Segít a lapokat összeszedni. Icának hívják. És attól kezdve éjjel-nappal együtt vagyunk. Éjjel-nappal figyelem a napokat. Ahogyan fogynak. Ahogy közeledik a feleségem érkezése. Már csak egy hét. És itthon van. Olyan messziről ilyen hamar? Ma este?! Megyek elé a pályaudvarra. Az intimitás közös tere. Sok vassal, magas tetővel. Alatta galambok.

A feleségem az asztalnál. Én az ágyban. De már nem alszom. Még a tolla sercegését is hallom. És pontosan tudom, mit ír. Pedig még nem sikerül elolvasni. Csak az operatív sorokat írom ide. Pontosán fordítom. Eléggé megtanultam mellette spanyolul:

Vasárnap, kora reggel

Tényleg vasárnap van. Emlékszem. Ezért lehetek még ágyban. Beárad a gyönyörű nyári nap. A toll sercegése:

Te Drága,

Nehezebben bírom, mint gondoltam. Hosszú hetek óta ez a permanens színjátás előbb-utóbb az idegeimre megy. Néha teljesen tanácstalan vagyok. Máskor meg teljesen biztos mindenben.

Néha azt hiszem, hogy nem várok, amíg megérkezel. Szó nélkül vonatra ülök, és most, ebben a pillanatban felrúgok mindent. De érvénytelen már az útlevelem. Eddig mindent nagyon kiszámítottan, pontosan csináltam. Ahogy megbeszéltük. Most már minden megnyugtató.

(A kurva életbe, mindjárt felébred – egy pillanatra nem tudok egyedül maradni.)

Igazad volt, amikor azt mondtad, hogy csak otthon fogom érezni, milyen fasza jó is volt az a pár nap. Tudod, amikor én olyan sokáig visszanéztem rád a vonat ablakából, tudtam, A Szerelmet hagyom a hátam mögött, és kis híja volt, hogy el nem bógtem magam.

(Az asztalomon a naptáram közönyösen emlékeztet a veled töltött napok élményeire. Már megfigyelted, hogy a tárgyak milyen konokul közönyösek tudnak lenni? Üres számok, és mégis mennyi tartalom mögöttük.)

Nagyon várom a telefonod, úgy néz ki, nem lesz itthon.

Közben felébredt. Már egy órája pofázik egy csajjal telefonon. Mit tudnak ennyit dumálni, nem értem. De úgy egyébként bántóan rendes hozzám, és túlon-túl ragaszkodó – tudom, hogy húzod az orrodát –, már abba is hagyom. Ketté vagyok vágva. Az egyik felem céltalanul kóborol. Tiszta tudathasadás. Beszélsz, játszol, valakinek a szemébe nézel, és közben másra gondolsz, mást érzel. Ennyit erről. Most minden percben veled kell lennem, hogy ne legyen feltűnő, ha eltűnök majd néhány napra. Szállodában nem jó, tőlem ott személyi igazolványt kérnek. Még azzal se biztos, hogy fölengednek. De anyuval megbeszéltem, szokás szerint tündéri volt, minden buliban benne van. A kégli egész héten üres lesz. Már lehet! Mindent meg fogunk oldani. Két napot ki tudok csellózni apunál is olyan dumával, hogy a vikendházba kell kimennem. De megpróbálok többet!

Még mindig dumál. Ezért írhatok ilyen nyugodtan.

Állok a pályaudvaron. Hegyeshalom felől kanyarog a vonat. Már az Élmunkás híd alatt. Az utolsó kanyar. Már látszik a vonat feje. A szája. Benne a fogai. Miért nem disszidált? Még Bécsben is leszállhatott volna. És ha igen? Hogy játsszam el a kitörő örömet, ha nem? Hátha nem lesz a vonaton. De rajta van. Most száll le. Rohanok hozzá. Segíteni. Hoztam virágot. Majd azt is haza kell cipelnem. Mit hoz nekem? Örülni annak is. Hogy csináljam, hogy meg ne érezze, nem vágyom teste örömeire?

– De jó itthon. Újra veled! – a nyakamba borul, hozzám simul, összecsókolom.

A könnyű nyári ruhán át testének minden rezzenését érzem. Nehogy észrevegye, hogy hátralépni akarok. Még erősebben szorítom. Érzem a melle körvonalait. A köldöke alatt a bugyi halvány szegélyét. Körülöttünk idegen nők, idegen férfiak. Mind bezárva a maga intimitásába. Fordítva, mint a kégli kéjes családi együttléte, feltárukozott intimitása a család jelenléte nélkül. Láthatatlanul ott ül

anyu. Figyel és örül, hogy kislánya ilyen jót kefél. A félig lehúzott redőny résein át beszűrődő közvilágítás fényében. Milyen játékosak az árnyékcsikok, a fénycsikok a lánya meztelen hasán, pucér keblein. Ó, te kis bolond! Tegnap még óvodába jártál. Egy nőstény zebra vonaglása, lihegése. Uúúú! Uúúú! Vúúú! Vúúú! Még! Még! Igyekszik anyu is. Ha lemerül az aksi, lábbal hajtja a vibrátort. Kapkodja a levegőt. Mint amikor ebédhozás ürügyén, szorosan mellém ülve az ágyon. Ami a lányáé meg az enyéem. De nem kell a zellerleves. Kipirulva megy el.

Leszedem a csomagokat. Semmi nem jut az eszembe, ami szó. Ilyenkor lehet még egy csókot adni. De sokáig ezt se lehet csinálni. Még egy szédült csók. Meg még egy. Azután meg kell szólalni.

– Látod, nem is mondok semmit. Ez a néma öröm jelenti a legtöbbet.

Rám néz.

Otthon, amikor átölelem, és fohászkodom, hogy uramisten, most! Most, most egy kis férfierőt. Zokogni kezd.

– Most ne. Most ne. Mindent elmondok – és hallgat. Egész testében remeg, akadozva kapkodja a levegőt, dörzsöli a szemét, nézi a parkettát. – Képtelen vagyok. Nem tudom elmondani! Annyira borzalmas. Hogy mégse. Ilyen fájdalmat okozni neked. Kettőnknek. Jaj.

Gyorsan túlvagyunk az abortuszon. Egy angyalföldi kórházat jelölnek ki a nemi erőszakból fogant magzat kikaparására. Vagy harminc fiatal nő ül korán reggel a fehér folyosó két oldalán, a műtő ajtajában. Jön az orvosbrigád. Nem nézve se jobbra, se balra, tetőtől talpig fehérbe csomagolva, maga elé meredve vonul. Senkinek sem adok majd mérget, még ha kéri is, sőt még csak ilyen tanácsot sem adok neki. Hasonlóképp egyetlen asszonynak sem adok magzatelhajtó méhgyűrűt. Tisztán és szeplőtelenül fogom eltölteni az életemet, gyakorolni a mesterségemet. Az anyák a saját lábukon lépik át a küszöböt. Egyenként szólítják be, és hordágykocsin hozzák ki őket. Akik maguknál vannak, azok közül többen sírnak. Itt várakozunk.

– Hogy élhetnénk egy ilyen gyerekkel? Akire ha csak ránézünk, az a szörnyűség, az a szörnyű este jut az eszembe.

Részletesen elmondja, hogyan történt.

Nagy szerencse, hogy nem kell bizonyítani mindent elsőpró vágyaim. Még nem tudom, hogy már szifiliszos vagyok. Az első együttlétünk alkalmával kapom el Icától. A repülőtérről hozza be. Az Air France járatához kell a szállodából kikísérnie egy üzletembert. A légi utas elmegy. A betegség itt marad. Ica szórja, szórja. Éjjel-nappal. Nappal-éjjel. Meg se lehet különböztetni, hogy melyik melyik. Néhány hetünk alatt teliszórja a várost. Mikor jut ideje rá? Miniszterhelyettes, szeneslegény, úerhás rendőrjárőr, mind a kettő, magyartaná, körzeti orvos, templomi orgonista, rikkancs, pultoslány, szállodai szobalány, csehslavák idegenvezető nő, görög diplomata, az ő alkalmi kalandjaik és állandó partnereik, tekintélyes férjek, tisztos családanyák, középiskolás diákok, kimenős katonák. Néhány hét alatt múlt időben a boldog egység. Sok százra, sok ezerre nő a szifiliszos betegek száma. Teljes térképet rajzolva a társadalom mélységeiről, magasságairól. Megkapom a felszólítást én is, hogy megjelenjek a bőr- és nemibeteg-gondozóban.

A feleségem megússza. Amikor Te Drága-levelében azt írja, „Már lehet!”, nekem azt mondja, még nem lehet. Megszáll a kívánás. A visszaszerzési, a birtoklási vágy. Milyen volt, amikor kezdtük? Legyen a vége is olyan. De csak az eleje lesz olyan, amilyen a vége volt.

– Te is meg akarsz erőszakolni? – kérdezi.

Már semmire nem emlékszem örömmel. Járok injekcióra. Már tudom, mit írt. Ő túsol. Én kiviszem a táskájából. Elolvasom. Ugyanúgy visszateszem. Nem hagy aludni éjszakákon át:

– Hogyan hozzuk rendbe a házasságunkat? Hogyan?

Azután neki is megjön a papír, hogy jelenjen meg vizsgálaton. Mint házastárs.

Amíg odavan, szisztematikusan kutatni kezdek. A lánykori szerelmes leveleinek elrejtett dobozában találok meg a terhességmegszakítás orvosi papírjait. Miért nem akartam rögtön látni? Az elutazása előtt két héttel fogan. Szerelmi gyilkosság. Az én gyerekeket kapartatja ki. Mire hazaér, elköltözőm.

Csődben lenni jó. Egészen új életút vezethet innen a halálba. A gyerekeim halálába. Bújt az üldözött 's felé Kard nyúl az anyaméhben. Azt gondolom, hogy kudarcaim mellett megmelegszen. Ahogy akkor mondjuk, buzi leszek. Hogy az életemben megváltozzon minden. Elsajátítok néhány jellegzetes hajigazító mozdulatot, de ennél nem jutok tovább. Amikor azt hiszem, hogy legalább ezt már nagyon jól csinálom, fölszed egy nálam sokkal fiatalabb lány. Holott egy híres művész is föl akar szedni. Aki nem lány.

– Bekerülhetsz egy másik világba – mondja. – Ahol fölemelünk. Elhoztalak a határig. Te döntesz. Átlépheted. Nem? Ott fogsz csúszni-mászni lent a porban, egész életedben.

Nekem van valakim. A feleségem spanyol szeretője nem jön meg. Évek múlva egy közös ismeróstől tudom meg véletlenül, hogy miért nem. Nagyban folyik a készülődés. Anyuval már nem kell megbeszélni semmit. Nem kell tündérinek lennie. Benne minden buliban. Nálam se kell kicsellőzni semmit. Már a mi lakásunk is üres.

Már lehet!

Ekkor telefonál a spanyol, hogy nem, nem, nem. Nem jön, nem jöhet semmiképpen:

– A kommunista tömbből egy ilyen kapcsolat? Teljesen tönkretenne engem, a karrierem. Mindent elrontana. Ugye, megértesz? De mindig szépen fogok emlékezni rád, te drága.

*

Nincs jó passzban az új szerzemény, a színházi lány. Akinek én vagyok az új szerzeménye pontosabban. Aznap rúgják ki az összes színházból, amikor megismerkedünk. Színdarabokat gépel. A megélhetése ez. Szerepek szerint, végszavakkal külön gépeli a darabokat. Bedossziézza őket. Rohan a titkárságra velük, hogy az olvasópróbára bent legyenek. Rögtön föl is veszi a pénzt. De nincs már ideje gépelni. Annyit van kocsmában. Üres A/4-es lapokat fűz a dossziéikba. Zsebre a pénzt. És vissza a bárszékre. A pulthoz. Ott keresik a színháztól. Nem is annyira soká.

– Add vissza a pénzt!

Már elitta.

– Nincs nálad annyi? – kérdezi tőlem. Ezzel a mondattal ismerkedünk meg.

Megnézem. Van. Megér ennyit az ismerkedés. Hamar bekapja a legyet. Már a következő menstruációja elmarad. Pedig húzom az időt. Az első hetünkön még fertőző vagyok. Úgy viselkedem, mintha én volnék a lány. Ne még. Drágám, ne még. Ne siessük el. Legyen érett a kapcsolatunk. Amikor egymásnak ajándékozzuk magunkat.

– Már azt hittem, buzi vagy! – mondja, amikor az ajándékozás végre megtörténik.

– Veled akkor is szívesen barátkoznék.

Sötét van a szobában. A város szélén bérelek egy házat. Annak a szobájában vagyunk. Ahogy hazaérünk, rögtön behúzom a sötétítőket. A sötétség jobban hozza akkoriban a nappal valóságát. Különösképpen vele. Rendkívüli érzékkel találja meg azt a néhány vendéglátóipari egységet, amely nappal is úgy működik, mint az éjszakai bárók. Neki azok se elég jók.

– Nincs ezekben a szarokban semmi! – méltatlankodik. – Ül ide! – az ágy elé húzza a forgós fotelt. Beleültet. – Sztriptízt táncolok, aztán rohanunk a helyünkre. Hogy azt hidd, én vagyok a műsor – benyomja a magnót. – Itthon lokál. Háztáji bár – a fejébe csapja a huszárcsákót, amelyet a bérelt ház padlásán találok. És táncol, amíg csak a csákó marad rajta.

Azután rohanunk.

A feneke alá érő dús haját se köti föl. Száll utána. Két autó karambolozik, amikor megállunk csókolózni. Fergeteges nő. Szélcsendre vágyom. Már biztosan tudom, egy percig se tovább. Nem akarok vele maradni. Lassítani. Lassítani. Ő pedig gyorsít. Gyorsít. Gyorsít. És bejelenti, hogy gyereket vár.

– Vetesd el.

De még ennél is sokkal cikibb, ahogyan mondom.

– Nem tudnád elvetetni?

Elmegy.

Abortusz. Az öngyilkosság legelőnyösebb módja. Kétszer is öngyilkos vagyok. Két befejezett öngyilkosság. Mégis élek. Készülhetek a harmadikra. A halál továbbadása.

A nem akart gyerekek. A felnőttek tudják, mi a helyes. És „a boldog vetéltek” szófogadóan, darabokra tépve távoznak. Igyekeznek minél kisebbre összehúzódní. Ne vegyék őket észre. És úgy maradnak? Ha megszületnek mégis. Rita négy szép fia. Az unokatestvéreim. És az ötödik. Antónió, a törpe.

– Nem akartam, hogy megszülessen – ezt mondja Rita. – Állandóan azon töprengtem, hogy elvetetem. Hogy nem szülöm meg. Nem. Nem. Folyton erről beszélek a férjemmel. Ő, hogy de igen. De igen. Nem dönthetsz egyedül. Én meg, hogy dönthetek. Az én testem. Nem a te tested, mondja. A gyerekünk teste. Az én testem is. Így született meg Antónió. Azt hiszem, ijedtében maradt ilyen kicsi. Tudja a magzat, ha nem akarják.

Éjszaka csöngetnek. Nem gyújtok villanyt. Az elsötétítő résén látom. A színházi lány. Áll az utcán. Szép, hosszú haja felkötve. Gyönyörű, ahogy ráesik a fény.

Megint csönget. Ha most beengedem, soha nem ér véget. Ott van a kisfiam a küszöbön, és nem nyitok ajtót. Hallja azt is, amikor az anyjának mondom:

– Vetesd el.

Pontosabban ezt:

– Nem tudnád elvetetni?

Elmennek. Készülnek a meg nem született gyerekek napjára. Visszafekszem.

Minden lefokozódik. Amikor rémálmaimból fölriadok, a meg nem szerzett sült kacsra röpi be a szobába. És sokasodik. Egyre több lesz belőle. Egyre több. Az Erinnűszök helyett ők szálldosnak körülöttem. Csöpög belőlük Kelet-Európa zsírja.

*

A rendőrkapitányság fogdájában fölrepedezik a betonpadló. A repedésekben egy női hulla. Puffadó testének gázai nyomják föl a kókányberci betonozást. De még senki nem veszi észre.

– Megint a digesztor felől fúj a szél. Bassza meg! – mondja az ügyeletes, amikor a hullaszag az épületet megtölti. Nem veszi észre, hogy a hullaszag nem kívülről jön be. Hanem belülről megy ki. Egyedül van a kapitányságon. A Jövő Daráló Hivatal vadásztermében Halasi bácsi-Földi bácsi köszöntője után Bundzsák Márton elvtárs, a Jövő Daráló Hivatal megyei elnöke tart fejtágítót. Ő a kapitány, Bundzsák Kálmán öccse. Ott ülnek a vezetők.

– Na most, elvtársak, elmondom nektek azt is – mondja Bundzsák Márton elvtárs –, hogy az ivásról mit tanítanak a marxizmus klasszikusai. Hogy kell dialektikusan inni. A világforradalom nevében. A proletariátus, a forradalmi munkásság, a dolgozó parasztság érdekében. Azért van a világforradalom, hogy szeressük, kiélvezzük. Inni kell. Csak a betegek meg a besúgók nem isznak. Az igazi nagyok isznak! De nem rúgnak be. Nem lankad a figyelmük. És nem vesznek el a fejüket. Nem akarom még ezt is én ellenőrizni. Fegyelmizni. Munyi elvtárs, te harapsz! Legutóbb arról is jelentéseket kapok, hogy Ármány elvtárs lakodalmán Munyi elvtárs, úgy megharaptad néhány elvtársnő lábaszárát, hogy orvoshoz kell járniuk.

Munyi titkár föláll. De Bundzsák Márton elvtárs leinti:

– A legjobb volna, ha azt tanulnátok meg, elvtársak, hogyan kell nem berúgni. Csípős, tápláló falatok és egy kis pohár pálinka, nem hangos pálinka, hanem szagtalan, a rendezvény előtt egy órával. Vagy étolajban tojássárgája egy kis konyakkal, az se rossz. Ti nem utaztok, elvtársak, sajnos. Pedig a frász tu frász találkozások nagyon fontosak. Én például hozhattam Bulgáriából olívaolajat repülővel. Az újságban is benne van:

Jövő Daráló-delegáció tartózkodik Bulgáriában. A héten héttagú Jövő Daráló-küldöttség utazott Bulgáriába. A delegáció tagjai között van Bundzsák Márton elvtárs, a Jövő Daráló Hivatal megyei elnöke. A magyar Jövő Daralók körülbelül két hetet töltenek a baráti országban. Megbeszélik a Jövő Daralás nemzetközi lehetőségeit.

Na, én egy hónap múlva doktorálok jogászatból, elvtársak. Hol tartottunk? Az olívaolajos ital szépen kibéleli a gyomrot. A szervezetben korábban megindul az alkohol feldolgozása, és a rendezvény hatása csak később jelentkezik majd. Értitek? Ha egy csomó C-vitamint esztek előtte, az is jó. Akadályozza a berúgást. És nem keverni! Nem keverni! A szeszeket. Mozogni továbbá! Mozgás! Mozgás! Aki csak ül és zabál, vedel? Hamarabb berúg. Mint az, aki részt vesz a táncmulatságban, a játékokban. Az egész éjszakai rendezvény után pedig reggel nagyon sebesen magunkhoz térünk. Igaz? És ehhez pedig mi szükséges? Három deci paradicsomlé, jól megborsozva, egy tojássárgája, néhány csepp konyakkal. Kutyaharapást szőrivel. De milyen kutya milyen szőre? Nem magyar Lánchíd konyak. Hanem örmény. Ararát! Az külföldi. Szovjet. Örményország a Szovjetunióban van, tudjátok? Egyszerre hajtani föl! Nem iszogatni. Nem kisfröccs az kövidinkából! Hanem gyógyszer.

Ekkor lép be a kapitányság épületébe Szelimné Nusika, a takarítónő.

– Hú, de büdös van itt! – és a szag irányába indul.

Aznap este, amikor Zengő elvtárs bázishelyi parancsnok terepjárójával Kovács doktor visszaviteti Szögedébe Antoanettet, a megürült szoba futballpálya méretű ágyára beköltözik a cingár Csulik Rola, a Malinovszkij Tsz Zrínyi Ilona brigádjának helyettes vezetője. A cicis Csulik Ica nővére. Karola kidobja Nusi nénit.

– Ide többet be nem teszi a lábát, vén pletykafészek! Hogy kibeszéljen minket mindenki csúfjára? Amit maga megcsinál, azt én is. Százszor jobban! – ordít Karola reggel, amikor Nusi néni munkába érkezik. Közben az ablakon hajigálja ki az udvarra Antoanett maradék holmiját. A plafonról lógó színes gyöngyláncokat. Szalagokat. A fal, asztali, foteli terítőcskéket. – Egy elvált asszony a házunkban? Meg ne lássam többet a közelünkben se! – Egész nap dolgozik Rola. Port töröl. Súrol. Szőnyeget ver. Ablakot mos. Padlót fényesít. Antoanett szobája után sorra veszi a többi elhanyagolt szobát, helyiséget. Iskola után Ica is jön. Segíteni.

Nusi néni a kapitányságon kap munkát. És ahol lehet, segít befőzésnél, disznóvágáskor. Takarít az új nagyságos asszonyoknál. A rendőrfeleségeknél majdnem ingyen. Hipós hangján rémülten sipákolva szalad ki a rendőrkapu fölé szerelt kocsikeréknyi vörös csillag alatt:

– Segítség! Segítség! Hull a betonban. A fogdában egy halott. Jaj, nekem! Jaj, nekem! Már kint a csontjai!

Mire Varjú elvtárs, az ügyeletes utoléri, addigra mindenki tudja, hogy hull a van a kapitányság pincéjében. Az épület üres. Varjú elvtárs a templom előtt most fogja el Nusi nénit. Be is merészkednek néhányan. Ismerik a járást. A töredezett betondarabok alatt látszik, hogy női hull. A ruhája alapján biztosak benne, hogy az eltűnt cigány lány. És a többi nő?

Ármány őrmester jön szembe. A megbilincselte Grün zsidót kíséri.

– Eressze el, őrmester elvtárs! Nincs fogda. Teli van – mondja Varjú ügyeletes, miközben bilincsbe veri Nusi nénit.

Az elvevés, lopás, rablás kultúrája a kitagadás kultúrája is. Nem adnak. Azzal vesznek el. Szemben a vasműszaki. A cuki mellett. Oda küldi tegnap délután Grün Salamon a fiát, Győzöt. Hozzon húsz deka U szöveget.

– Minek nektek annyi U szög? – kérdezi Virágh Lali, a vasműszakis. – Mindjárt mentek Palesztinába. Nem adok.

Grün Salamon megy U szögért a vasműszakiba vissza. Húsz percen belül ott van. Megfogja Virágh Lalit, kihúzza a pult mögül. A fejét néhányszor beleveri a pult szélébe. Földre löki. Belemarkol az U szögbe. Zsebre vágja. Az ajtóból félfordulatból beszór egy marék aprót. Elmegy.

– Szemét auschwitz zsidó! – mondja Ármány őrmester. – Megint megúszta – leveszi Grün Salamonról a bilincset.

Már száguldoznak a Velorexek. A barna műbőr karosszériás, kétülékes, háromkerekű kisautók föl-le.

Mi történt?

Hogy történt?

Micsináljunk?

Velorex Limousine Králové. A kiválasztottak géperejű járműve. Rokkantigazolványra szinte ingyen. A rokkantigazolványt Kovács doktor intézi. A lúzerkultúra bajnokainak. Lopás. Rablás. Kitagadás. A világból kiesettség győzteseinek. Az övök lesznek a kuplung nélküli Trabant Hycomat rokkantautók is. Négykerekű ingyenromhalmazok. Kilométeres kék kondenzcsíkot húznak maguk után. Az ég felé a lejtőn törve föl.

– Te hikomát! – mondják annak, akit hülyének tartanak. – Az! Az agyad hikomát.

De még nem itt tartunk. A fejlődés alacsonyabb fokán él a csapat. Öntelten nyomják kézzel a padlógázt a Velorex Limousine-ban az óránként harminc kilométert. Előre! Egymás után fékeznek, állnak be a rokkantautók a Jövő Daráló Hivatal elé.

Mi történt?

Hogy történt?

Összetartás.

Cigánypárizs népe özönlik befelé.

– De marha maga – mondja Varjú ügyeletes a kapitányság kapujában Nusi néninek. Leveszi róla a kézbilincset – Innen is ki van dobva.

– Cukra! Cukra! – jönnek a cigányok. – Cukra testét kiadni! Kiadni! Kiadni!

Varjú ügyeletes bemenekül. A kaput magára zárja.

A cigányok Nusi nénit ütik.

– Rendőrkurva! Ne sipákolj! Rendőrkurva!

– Cukra! Cukra!

A Malinovszkij tagjai is az utcákon.

– Elő a hamiskártyásokkal!

– Hol a pénzünk? A pénzünk!

– Vissza a pénzt! Vissza a pénzt!

– Gyilkosok! Rablók!

– Semleges Magyarországot! – ordít dili Janika. Négy kutya helyesel mellette. A Délceg, a Szilánk, a Báró meg a Kugli.

Most szólal meg a K telefon a Jövő Daráló Hivatalban. Varjú ügyeletes jelentkezik Bundzsák Kálmán rendőrkapitánynál. Bundzsák Márton egy perc, és fekete Volgájába vágja magát.

– Az irodámba!

– A táskák még üresek – mondja a gépkocsivezető.

– Indulás.

Indul Zengő elvtárs bázishelyi parancsnok terepjárója is. A Gorjunov géppuskáról leszedik a ponyvát. Nem kell figyelmeztető lövéseket leadni.

– A táskákat fölvisyem, Bundzsák elvtárs? – kérdezi a gépkocsivezető, miután megérkeznek.

Négyféle táska van rendszeresítve a heti ellenőrző utakon behajtott járandóságok elszállításához. Egy a nyers húsnak, egy a füstölt készítmények számára, egy a tésztaféléknek, egy a tisztított zöldségnek. A múltkori kártyapartin Bundzsák Márton nyeri meg a megye téeszai közül a Malinovszkijt, a Lenin Tsz-t, a Béke Csillagát. A Bástyát, a Békeharcost, a Munkás–Paraszt Szövetség Tsz-t Kozó elvtárs viszi. A Munka Harcosa, a Vörös Brigád, az Új Hajnal Ohat elvtársé jelenleg. A vesztesek se maradnak semmi nélkül. Őket a legrosszabb téeszek szolgálják ki. Budácsek elvtársnak így jut a Lúdas Matyi Tsz, a Vörös Hajnal, az Árpád Apánk. A Vörös Hajnalban a tagoknak sincs mit enni. Némelyik sertéstápon él. Van, aki át is változik. Részlegesen ember is marad. Disznófején csárdás kalap. Hatalmas csulafülekkel, rőfögve járja négykézláb. Cejgnadrágban, gumicsizmában. Gristyuk Gizi nem győz kiszállni, hogy vizsgálja, kezelje, injekciózza őket.

– Az ilyenekből disznósajt? – nevet a nyertes Bundzsák Márton, és viszi a bankot.

A táskák telipakoltatását a gépkocsivezetők intézik. Indulás előtt, az utolsó pillanatban, éjszaka, hajnalban kell bepakolni, hogy friss maradjon a buggyanás. Kívülről fekete irattáskák, belül meg az ingyenélet szaftja, föle, zsírja. Lány kenyere, szőleje.

A kártyapartikat telefonon szervezik, virágnyelven.

– Délután ötkor rakétakilövés. Négy úrhajós kell.

– Délután hatkor kocsikázunk, három hajtó jöhet.

Halastavat ásatnak. Vadászházat építtetnek. A kisebb kártyacsatákat a rendőrklubban, ahol negyedáron lehet piálni, a sportklubban, az úttörőteremben, a Jövő Daráló Hivatal dísztermében vívják. Az igazi nagy erőpróbák az erdő melletti vadászházban történnek meg.

– Este nyolctól körvadászat. Legyen a vadászházban négy gida.

A felszólítás a Hámán Kató Húgai, a Zrínyi Ilona és a Zoja Koszmogyemjansz-kaja brigád leánytagjait illeti. Közülük kell a zsupás nővadászat célpontjait kiválasztani. A lányok ruhája a tét. Mindegyik ruhadarab pénzt ér. A legtöbbet a bugyikör. Egyikük titokban könyvel. Sose derül ki biztosan, hogy ki az.

– Ki nyeri le?

– Ki nyeri le?

– Ki nyeri le?

Valaki mindig. A bugyitlan őzgida a kártyaasztal közepére áll. Jöhet a következő. Amikor mind a négyen a kártyaasztalon állnak, már csak őket kell megnyerni. Ez a legnehezebb. A szerencsés kezű játékos mindet megnyeri? Árverésre bocsátja őket. Ez a szabály. Ha elfogy a pénz, a téeszakassa pótolja. A téeszakassa pótlását államkölcsön fedezi. Államkölcsönöket csak a fejesek tudnak szerezni. Például Bundzsák Márton.

– Vigye, ahova akarja! – mondja Bundzsák Márton, amikor a gépkocsivezető újra megkérdezi, hogy fölvigye-e a táskákat.

Ki mondta nekik, hogy nyírják ki a csajokat? Ma már nem így megy. Játék volt. Hülyék! Csak játszottunk. Bundzsák Márton az íróasztalán könyököl. Még nem történik semmi. De a lárma híre már ott van mindenütt. Most mit csináljak?

Van, aki már tudja. A meghívott Halál. Kivagyí lírikusok, világfájdalmas, hülye fruskák, rossz bizonyítványuk miatt bekattant, anyaszomorító iskolások, bedarált feleségek, dagadt, fölszarvazott férjek, mindenüket elivó családapák, sikkasztó könyvelőcskék, országvesztő politikusok egyetlen szavára „pompával és bíborban” megjelenik?

Mindig is itt volt. Sétálgat a téren, kint a friss levegőn. Csupa életkedvillatok. Egyszerre érzi az összes évszakot. Az idő bármelyik pillanatát. A kék teleket, a tavasz rügyeit, a nyár virágait, az elmúlás gyümölcsseit. A közeli kertvendéglő áradását, ahogy a muzsika szól, hozzák a könnyű borokat, hűvösen a sört, a szoknyák alá tévednek a kezek. Nincs jobb, mint ilyen jó levegőn dohányozni! Szívni egyiket a másik után. Egy ostorlámpa alatt rágyújt. Csak végig ezt a cigit még. És rögtön. Indul.

Most csukja be maga mögött a kaput. Elaltatja az éjszakai portást. Följön a márványlépcsőn az elsőre. Beül az ablakmélyedésbe. A sarokból magához húzza az egy lábú hamutartót. Alumíniumból van. Csillognak rajta a kinti neoncsövek fényei. Rágyújt. Sokat szív. Neki lehet. Várja Bundzsákot. Bundzsák Mártont. Az irodájából kiszűrődik a fény. Nincs rendesen becsukva az ajtó. Bundzsák föláll, elindul. A Halál visszaküldi. Tépelődj. Kínlódj még, ha annyira akarsz. Ne menjen az olyan könnyen. Üldögélj még. Jaj, nekem! Jaj, nekem! Veritékezz. Dőlj hátra. Borulj az íróasztalodra. Indulj el. Úlj vissza. Halálpantomim. Könyörögj. Ha emlékszel még akár egyetlen imára. Ha nem, az se baj. Elég, ha gondolsz rá. Mélyen, erősen. Könyörögni szeretnék, Uram. De nem emlékszem, hogyan szólítsalak. És eszedbe fog jutni. A halálfélelem a legjobb gyógyszer. Mindenre jó. Az emlékezetnek is használ. A dolgokat a helyes sorrendbe állítja. Védooltásként adatnám be mindenkinek a halálfélelmet. Sokkal jobban élnétek. Nekem se kéne annyit rohangászni összevissza. Várnátok szépen a sorotokra. Résztétlen megállapítás? A legrészvételibb. Ki ne tudná ezt, ha nem én, a kegyetlen Halál. A vágyak. A vágyak. Velem vannak teli.

.....
.....
.....
.....
.....

Összehúzza magán a brokátköpenyt. Bundzsákot nézi. Meghamisítjátok a sikereimet? Lehazudjátok az eredményeimet? Agyvérzés? Baleset? Helyre fog állni. A statisztika! Elhagyjátok anyátokat, apátokat, gyerekeiteket, mindenkit. Én értem. Ez elég giccses. De nektek jó. Azt mondjátok, a halál az élet része. Így vigasztaljátok, erősítgetitek magatokat. Bolondság. Még hogy én? A ti életek része? Rangun aluli kapcsolat. Más körökhöz tartozom. Az élet elmúlik. Én akkor is leszek, amikor a világegyetem is már semmi lesz. Az lesz a szép. A semmiben! Nem egy ilyen takarítatlan középületben.

Bámuld a naptárodát. A holnapi napot. Nem neked nyomtatták. Holnaputánra azt a körvadászatot sem kellett volna beírni. Még egyszer nézd meg a gyerekeid fényképeit! Játsszanak. Reggel néhányszor még csörögni fog a Lenin-fej mellett a telefonod. De rögtön megtanulja mindenki, hogy téged már nem kell hívni. Csak a legelszántabb cimborák emlékeznek évek múlva is a számrára. És tárcsázzák hasonló pillanataikban. Nálam csöng. Bundzsák elindul az irodájából. A halál a hamutartóba nyomja a csikket.

Bundzsák a márvány korlátoszlop aljára hurkolja a kötél egyik végét. A másikat a nyakára akarja kötni. Egy pillanatra megáll a keze, és inkább a korlát fölött, kívülről húzza vissza a kötelet, úgy hurkolja a nyakára. Fölül a márványkorlátra. Kifelé fordul. Előredől. Az ejtős módszer a leggyorsabb. Tudja. Azokban az években kivégzéseken biztosítótiszt. Ő maga is hajt végre ítéletet. Ez az utolsó végrehajtás. A korlátról egy határozott mozdulattal lelöki magát. Abban a pillanatban, amikor a kötél megfeszül, a korlátoszlop alsó végét kirántja a helyéből, a hurok lecsúszik. Bundzsák alig valamennyit zuhan, teli talppal érkezik a márványpadlóra. A kötél felső vége a cipője mellé esik.

A halálvág egy pillanat alatt elröppen belőle. Ha valaki meglátna így! Ez a neveléses gondolat jön föl benne. A sok vizesnyolcas közül valamelyik. A nyakamban kötéllal, ahogy állok itt. A bokámig se érnek föl. Ahol ez a hülye hurok kunkorodik. Mi a következő lépés? Mi lesz holnap? És ő maga nevet a helyzetén. Mihelyt nevetni kezd, a Halál könnyed spiccel teljesen kirúgja a korlátoszlopot. Meglöki a márványkorlátot. A több mázsa márvány pontosan fejbe találja Bundzsákot. Mégse hal meg azonnal. Velem te ne szórakozz, mondja a Halál. Bundzsák mellé dobja vörös selyemmel bélelt brokátköpenyét. A barátaid mindent rád fognak kenni. Elmegey. Bundzsák iszonyú kínok közt haldoklik. Tudatánál van szinte az utolsó pillanatig. Nem sokkal azelőtt hal meg, hogy reggel az első dolgozó megérkezik. A brokátköpeny a helyszínelőket teljesen összekavarja.

*

A bűnbánat színe. Bűnöm még nincs. Bűnbánatom már van. Erre ébrednek. A reggeli napfény a hajnalicska tölcséres virágainak lila árnyképeit vetíti félálom öntudatlanságára. A dunyha fehér vászonhuzatára. A kezem! Úszatom a lila fénysugárban. A szekrényajtóba vágott tükörben az arcom is lila fényben. A felső ablakok. Engem csak az ég lát.

Akkor lehetek, ha nem vagyok. Érzéketlenítő gyakorlatoknak vetnek alá. Meg se történtem! Anyám se. Apám se. A testvérem se. Senki. Nekem nincs szenvedéstörténetem. Apám életének legboldogabb órái, amikor Tito népi demokratikus partizánjai azért üldözik, hogy kivégezzék. Elevenen megnyúzzák. Kitapossák a belét. A szájába vizeljenek. Pucéran tangóharmonikázó partizánlányok nótázása közben. Mégis hazaér. Szégyen. Szégyen. Szégyen. Undor. Undor. Undor.

A legyőzöttek örök eleganciája a tömegsírban. Egymáshoz ahogy bújnak. Férfi, nő. Fiú, fiú. Lánygyerek, fiúgyerek. Ujszülött, ószülött. A földmozgások egymásba keverik a csontjaikat. Te az enyém. Én a tiéd. Fönt pára száll. Könnyű nyári köd. Autópályát építenek a településre. A két szélén egy-egy ház kilátszik. Ezek meg mért költöztek a sztráda mellé? Mindenki mindenkié. Találjam ki,

mi a bűnöm. A fölső ablakok. Már sehol. A fényeik az arcomon. A kezemen. Undor. Undor. Undor. Szégyen. Szégyen. Szégyen. A két leggyakoribb magyar szó. Ismételni. Ismételni. Minél többször. Minél többször. Még hangosabban. Hangosabban.

A falakból az égésszag marad. A golyónyomok szemmagasságban. A repedések. Néhány földem. Sok emelet magasban. Kik állnak ott? A falnál? Nem látszik, csak elzuhanásuk. Kik bújnak mögötte? Nem látszik, csak elárultatásuk.

Tömegsír. A születés valósága. A vér ahogy összefolyik. Egymásba életek halnak. Kinek az élete? Halála? Vére? Másból vétettem. Mássá leszek. Vagyok, aki vagyok.

Jaj, de jó! Hogy impotensre verik, rugdossák az unokatestvérem. Még húszéves sincs. De jó, amikor elveszik a házunkat. Ha idegenek járkálnak az udvarunkon úgy, mintha az övék volna. Gyerek vagyok. Lenin széttárt felöltőben. Markában cukorka. Az oroszok begyűnnek és elhosszítják nekünk a szabadságot. Betanulni. Szellemi népiítés. A legnagyobb kulturális kalandom. Nagy boldogság, hogy részem lehetett benne. Szégyenletes. Undorító. Szégyenletes. Undorító. Szégyenletes. Undorító. Ismételni. Ismételni. Minél többször. Minél többször. Sokkal hangosabban. Szégyenletes. Undorító. Hogy belőle kimentem magam. Történni kezdek. Vanni. Jól meghalni. Ha vagyok, akkor ne legyek. Ennek jegyében telik az életem. A folyamatosság. Az ólom forró csöndje.

Államosítják a traktort. Ami a cséplőgépet húzza. Államosítják a cséplőgépet. Amivel a búzákat kicsépeljük. Államosítják a földünket, amin a búza terem. Őszinte örömmel töltösem el! Hogy elhajtják a tehenet. Ezer éve a portánkon áll. Nincs nagyszerűbb érzés, mint amikor elveszik a világot tőlem. Nem sikerül kiradírozni a Himnuszt? A déli harangszót? Szégyenletes. Undorító. Szégyenletes. Undorító. Szégyenletes. Undorító. Ismételni. Ismételni. Minél többször. Minél többször. Hangosabban! Hangosabban! Élhetetlen. Lakhatatlan. Taposatok rajta nagyon. Tiporjatok rajta nagyon. Tűnés! Tűnés! Mások, hogy jöjjenek. Akik majd élnek. Laknak itt.

Akkor lehetek, ha nem vagyok. Örüljek, hogy elloppják a lelkem. Visszaszerezni. Visszaszerezni. Minden alkalommal megünnepelni. Noszffal, finnel, zászlóval, áprnégyvel, lobogóval. Örülni, hogy eltompul a szememben a fény. Dobogósnak lenni a ki tud nagyobbat hazudni örök vetélkedőkön. De jó! De jó! A csizmatalp alatt. Gyönyörködni mintázatában. Rajtam is! Testfestés! Az arcomon. A kezemen. A hasamon. A hátamon. Büszke vagyok rá. Átvenni az okleveleket. Apámat üldözik. Engem kapnak el.

*

Világmaradványok. Léttörmelék. A megélés területe. Reggel úgy ébrednek, hogy senki nem emlékszik semmire. Mi az, ami megtörtént? Mi az, ami nem? Nem léteznek ezek a kérdések. Nincs hír. Se álhír. Hirtelen feltörő vágyak töltik el az embereket. Amelyeket ők maguk sem értenek. Ők maguk sem képesek értelmezni. Mit jelentenek? Éltek bennük ilyen érzések valaha? Mi illik össze? Mi mihez tartozik? Eligazodni? Ki akar?

Most van Görög üveges temetése. Ott a háza az iskola mellett, a főtér túloldalán. Nagy ház. Egy óra, mire a cikádák éneklése közben létrafokról létrafokra

szédülve, a majd százesztendőös tulajdonos a madárszaros padlásra jut. Ferenc József alattvalójának születik. Túléli Sódar elvtársat. Hálójukban alvó pókok. Elkorcisosult tenyészgalambok. Megriadt denevérek. Nekicsapódnak. A tulajdonos. A háza államosítását sikerül elkerülnie. Még utoljára egy hatalmasat akar élvezni. Az ifjúságot kapja vissza. Annyi a meghalásban az életerő.

A kötelet földobja egy gerendára. Megköti. A hurkot a nyakára szorítja. A kéménynek támaszkodva berogyaszt. Hamar meghal. De akkorákat rándul, miközben elévlez a halál karjaiban, amire hatvanévesen se lett volna képes. A dédunokája a halála. Aki iskolából jövet hordja az ebédet neki. A fehér ruhás Klárka öleli át rángatózás közben. De nem fogja megtudni senki. Semmikor.

– Kis csikóm – simogatja minden alkalommal, amikor a hátán iskolatáskával, kezében az ételhordóval Klárka megjelenik.

Oxigénhiány. A szadista, szadomazochista Kelet-Közép-Európa bdsm rendszerei által nyújtott erotikus öröm. Szorítanak a hurkon. Nem engednek a hurkon. Fölfelé indulva jutok egyre lejjebb. Így vagyok egyre távolabb. De már nem tudom mitől. Oxigénhiány.

*„Beteljesül majd minden, mire vágyom.
Egyszerre leszek férfi és gyerek,
majd bevizelek és elévlezek,
ha megfeszül a kötél csigolyámon.”¹*

Születni. Burokban. Nem hurokban. Szorítanak a hurkon. Engednek a hurkon. Kéjbarakk. Az oxigén amiben elfogy. Mámormennysország. Elfogy. Elfogy. Visszajön. Eltátott szájak. Össznépi nyelvkiöltés. Lihegés. Agyblokkolás. Fölakadt szemmel így! Így! Így! A magyarok már hóhér. Közreműködése nélkül lógnak. De jó. De jó. Önfojtás. Élvezeti önmegfojtás. Hurok. Hurka. Mind finom. A saját beleidre akasztanak.

Nappal, köztéren. A játszótér hintái mellett. A trafik oldalának dőlve. A népbolt ajtajában. A bank előtt. Sokkal izgibb. A fegyverszobában. Zengő elvtárs bázishelyi parancsnok magára ölti fétisöltözékét. Műbőr vörös gatya. Acélszürke sávoly nadrág pisztolyzsebbel. Utászcsizma. Fogy az oxigén. Nó az élv. Kék ing. Pamutnyakkendő mélyvörös. Acélszürke vászonzubzony. Lenin-sapka vörös csillaggal. Mire a sötétkék, simléderes posztósapkát a fejébe csapja, teljes az oxigénhiány a helyiségben. Zengő elvtárs bázishelyi parancsnok utolsó erejével nekirent a páncélajtónak. Kicsapja. Hatalmasakat lélegezve az olajpadlóra terül. Rugdossa, üti a padlót:

– Éljen! Éljen! Korunk legyőzhetetlen. Marxizmus-leninizmus. Lenin. Sztálin. A Szovjetunió! Szovjet! Szovjet. Szovjet – Zengő elvtárs bázishelyi parancsnok halkabb és halkabb. Némán fekszik egy ideig. Föltápászodik. Elindul. Lóbálja a hurkot. – Ki lesz még öngyilkos itt?

*

1 Petri György: *Jövő*

Görög bácsit már nem háztól temetik. Ő az első. Eladják az óvodát. Sikerül végre! Az árából építenek gyönyörű, dupla hűtős halottasházat. A legkorszerűbbet. Krómacél ajtók. Nikkelezett kilincsek. A temető közepén várakozik az új beruházás. Csupa csill. Csupa vill. Csupa csupp!

– Magasabbat a templomtoronynál! – röhög Lólé elvtárs, munkásőr, taxisofőr, amikor igény keletkezik, saját autója van. És a világnézet oktatója. Amire nem keletkezik. Igény. Újabb kör kevertre keletkezik. Pirike kihozza. – Aranydíszes, kétszárnyú dupla ajtóval. Bent állványos ravatal – Lólé elvtárs még gesztikulál is. Úgy röhög.

– Katafalk – bóbiskol Harsányi, a magyartanár. – Katafalk.

– Ja! Katafal – mondja Lólé. – Rája teszik a koporsót föl. – De mért pont Kata? Mért nem Mari?

– Marifal – mondja Imeczko. – Mindegy az. Csak bírja meg.

– Úgy van – mondja Harsányi. – Hogy a Bakonyban, műbútorasztalossal csináztatják meg. Igazi tölgyből.

– Oszd csak a Malinovszkij eszkábálta akácból össze. A péz – mondja Imeczko. – A péz. Le is van takarva örökké. Olyan ronda.

– Mellette meg a virágtartók, a koszorúállványok – mondja Lólé. – Jobbra zenekari emelvény. Balra dobogó a díszőrségnek. Fönt a szertartásvezető szószéke.

– A szája előtt fényes mikrofon. Így mondogatta Munyi – mondja Harsányi. – Emlékszek. Akkorá temetéseket rendezünk, mint egy lakodalom!

– Ihaj-csuhaj! Gyászban vagyunk – mondja Imeczko.

– Egy temetés, egy disznó – mondja Harsányi.

– Hirdetni az ígét – mondja Lólé. – Ez se sikerült neki.

– Torozni – mondja Harsányi.

Pirike a pult mögött buzgón jegyzetel. Amikor nem érti, hogy mit beszélnek, olyankor megnyomja a ceruzát. A három pedagógus! Mind párttagok pedig. Munyi elvtársnak egy Kata meg egy Mari nevű asszonnyal való viszonyáról terjesztenek mégis rémhíreket. Amikor pedig Munyi elvtárs családos ember. Köztisztelt!

Bosszúból Lólé elvtárs is följelenti Pirikét. A szövetkezeti cukiban feketén főzött magánpálinkát mér. Saját zsebre. Elvtársak! A közösség pénzét. A múlt hónapban négy följelentést is megír Lólé elvtárs. De egyiknek sincs foganatja.

– Mi lesz így az országból? – kérdezi Lólé elvtárs.

– Most is érezni a kevertben, hogy az állami császárkörtéhez otthoni szilvapálinkát önt – mondja Imeczko.

– Csak erősebb lesz tőle! – hajt föl Harsányi egy egész pohárral. – Vannak pozitív hiányosságok.

– De a szövetkezet károsul! – kiabál Lólé.

– De mi, dolgozók alacsonyabb áron kapunk jobb minőséget! – kiabál Harsányi. Trágár szavakkal szidják a szövetkezetet is, írja Pirike a jelentésben.

– A kevertben van szilvapálinka. A ravatalozóban nincs szószék – mereng Imeczko. – A péz! – és ő is fölhajtja a poharát. – Eltűnik.

– Emelvény sincs a ravatal mögött, a bejárattal szemben, amelyen a halott fényképeit, emléktárgyait helyezik el – mondja Harsányi. – A nagy tervek bedöglöttek. Fölravatalozhatják a ravatalozót is.

– A ravatal előtt vörös bársonypárnán a halott kitüntetései – mondja Lólé.
 – Kinek van itt kitüntetése? – kérdezi Imeczko.
 – Halasi bácsinak-Földi bácsinak – mondja Harsányi.
 – De ő meg él – mondja Imeczko.
 – Ez az – mondja Lólé, és még egy kört rendel.
 – A temetkezési vállalat. Ad gyertyát, mécsest, gyászzsebkendőt, fekete szalagot. Adjon kitüntetések is párnácskával. Senki ne menjen érdemek nélkül a másvilágra – mondja Harsányi.
 – Nekem van – mondja Lólé elvtárs.
 – Mid van? – kérdezi Harsányi.
 – Kétszeres kiváló munkásőr. Megkaptam a Kiváló Fegyveres Szolgálatért Emlékérem negyedik fokozatát is – mondja Lólé elvtárs. – De párnácskám nincs.
 – Azt fognak adni – mondja Imeczko.
 – Hogy el volt képzelve pedig! – mondja Harsányi.
 – És hogy pont Görög az első – mondja Lólé. – Egy maszek!
 – Próbáuzem – mondja Harsányi. – Ki kell valakin próbálni.
 – Úgy igen – mondja Lólé elvtárs. – Ha csak úgy nem. Hogy próbahalott.
 A Malinovszkij kőművesei is jönnek befelé. Körbeállják a könyöklőasztalt.
 – Hat kevertet, Pirike! – mondja a brigádos.
 – Van szilvapálinka – mondja Pirike.
 – Akkor nem kérdés! – mondja a brigádos.
 Egyszerre isszák ki a pálinkájukat. Elkészült a munka. Időkapszula a településen! A poharak egyszerre koppannak a könyöklőasztalon.
 – Még egy kört!
 Még nem él a szó. Időkapszula. De Csucsai Samu, az új iskola igazgatója, a takarékosági verseny aktivistája pontosan kitalálja, amit jelent.
 – Az óvoda költözzön be a két udvari tanterembe – mondja Csucsai Samu.
 – Nekünk elég egy – mondja az óvónő.
 – A másikkal meg mit csináljunk? – kérdezi Csucsai Samu iskolaigazgató.
 – Öregek napközije! – mondja valaki.
 – Jó ötlet – mondja Csucsai Samu iskolaigazgató. – Öregek napközije. Mert mi erre is gondolunk.
 – És akkor hogyan legyen? – kérdezi a brigádos. – Meghozták a téglát.
 – Pontosán úgy, ahogyan mondtam – mondja Csucsai Samu iskolaigazgató.
 – A lépcsőtől jobbra minden folyosót, üres, fölöslegessé vált osztálytermet falazzanak el.
 Ami már nem kell, minden ott is marad. Iskolapadok. Táblák. A fiókokban régi naplók. Füzetek. Az elfalazásban. Csucsai Samu iskolaigazgató takarékosági ötletével a megyei lapba is bekerül. És mozgalmat indít el az iskolákban, hogy azokat a tantermeket, amelyeket nem használnak, falazzák el. Ne kelljen őket fölöslegesen fűteni, takarítani, világítani.
 Az oktatás-nevelés alapja: aki a legkevésbé buta, az a legokosabb. Ez nem marad az elfalazás mögött. Imeczko pedagógiai alapelve sem:
 – Felnőttel vitatkozni tilos! – durr egy sűrű nyakleves. – És veszélyes – mondja a csattanás után Imeczko.

– Az elfalazások helyére meg minél nagyobb képeket teszünk. Ne látszódjon, hogy az új falrészek mennyire elűtnek – mondja Csucsai Samu iskolaigazgató. – Az úttörőcsapatról, a Malinovszkijról. A kombájnról. Fejlődésünk képeit.

– Már meg is van az iskolafal? – kérdezi Harsányi a kőműveseket.

– Meg – mondják. És még egy kört bedöntenek.

– Az aktatáskám nem bent maradt! – csap az asztalra Lólé.

– Ágyesz-bugyesz fakereszt – mondja Imeckzó.

– Mi volt benne? – kérdezi Harsányi.

– Egy oldal szalonna – mondja Lólé. – Olyan füstöléssel, hogy!

– Még egy kört, Pirike! – kiabálnak a kőművesek. Kiisszák. Fizetnek. És át a kocsmába. Ilyenkor már zene szól. Oda gyűlik a nép. Tömve van. Kálmán cigány húzza. Oda futtatott át apám szódát cserélni, ha váratlan vendég fröccsöt akart inni.

– Nyolcvan fillér – mondja Jani pincér, amikor elveszi az üres üveget.

– Ötven fillérem van.

– Nappal kell szódát venni – mondja. – Ilyenkor már zenedíjjal van. Nem adott eleget a fater? Szaladjál, hozzá még – de a teli üveget addig nem adja ide.

*

Szolid fegyver. Kilenc milliméteres Parabellum. A Hungária körúton. Balra, a belső sávban. Egy kicsit előttem. A lámpánál. Piros Ford Taurus. Benne az aranyásó. Huszonöt éves? Sötétszőke haj. Borzolt. Hamar lehet reggel rendbe tenni. Egy kicsit zselézett is. Az már időigényesebb. De még belefér. A gyors indulásba. Önfeledten nézegeti az aranyásó szerszámot. A kilenc milliméterest. Van súlya. A kézmozdulatán látszik. Ahogy följebb emeli. Maga elé tartja. A csövön megcsillan a nap. Melegét még érzi a kiválasztott áldozat is. Bőséges lelőhely? Mennyi aranyat lehet kiásni belőle? Mikor lesz? Az aranyásó a pisztolyt most zsebre vágja. A zsebet nem látom. A mozdulatból gondolom. Hogy odate teszi. Indul. Elkanyarodik. Az anyósülésen fekvő dossziémra fölírom a rendszámát.

Hazaérek.

Kisatírozom.

Ne lássam soha többet. Nehogy bejelentést tegyek egy gyöngé pillanatomban. Ha a telefont az veszi föl? Aki a megbízásokat adja neki? Meg a Parabellumot? Hozzá a lőszert? A piros Ford Taurust? A hajzselét? Remélem, amikor ott állok mögötte, egy kicsit jobbra, nem veszi észre, hogy figyelem. Az én rendszámomat is föl lehet írni.

Egy egész család?

Az aranylelőhely?

Futok. A Landleró úton. Ritkán járt földút. Végig gaz szegélyezi. A város széle. Főnt vitorlázórepülők. Mögöttem dombok. Oldalt ciheres. Két ház egymás mellett. Az egyik üres. A másikat cigányok lakják. Sokan vannak. Látásból ismernek engem. Kerítésük nincs. Hegyes fülű, hatalmas kutyáik, amikor odaérek, mindig kirotnak. Acsarkodva követnek a birtokhatárig. Zöld kocka Lada a ház előtt. Ott, ahol a kapu volna. Öt-hat fiatalember jön ki a házból. Mint egy rossz krimi. Négyen hoznak egy eszméletlen lányt. Ő is cigány. Egy-egy fogja a kezét. Másik kettő a lábát. Kinyitják a Lada csomagtartóját. Bedobják a lányt.

– Az látta – néz utánam az egyikük.
– Majd megyünk annak is mindjárt utána – mondja a másik. De nem jönnek.
Még egy hét múlva is emlékszem a Lada rendszámára. De én se megyek utánuk.

Aranyláz. Már nem csak egyfélé. Sokfélé. Kell hazudni. Félőrült tekintettel rohanó férfiak.

– Most! Vagy gazdag leszek! Vagy börtönbe kerülök.

Van, akinek mindkettő sikerül.

– Egy bank! Egy bank! Nem látták, hol van egy bank a közelben? – kérdezi üres táskás. Visszafelé már tele cipeli.

– A hülye! – néz utána egy másik. Aki az egész bankot húzza maga után.

Hallgatag százalékszedők. Kimutatások. Vagyonlisták. Elrejtett dossziék. Titkos telefonszámok. Jelszóra megnyíló folyószámlák. Hangtalan széfek.

– Odatolok két cukorgyárat.

– Visszatolok kétszer harminc százalékat.

Egyötöd. Háromötöd. Kétharmad. Az egész! Az egész! Nem munka. Információ. Az arany! Az arany! Itt az arany. Ott az arany. Lihegő csajok. Dugós Böskék. Vonaglanak. Fölrántott szoknyával.

– Aranyrúd. Aranyrúd. Nekem dugjátok föl!

– Nekem!

– Nekem!

– Inkább nekem – fordít háta a szépfiú.

Dolgoznak a Parabellumok. Az emberáldozatokat beöntik a betonlapokba. Tartani a falakat. Tűzáldozattal küldik őket az egekbe. Ötdekás darabokban a Dunába engedik. Haldorádó. Akit fölrobbantanak, darabjai sincsenek.

Önkéntes áldozat. Az a tökéletes. Pataki Ödi. A két ünnep között tűnik el. Biztos külföldre lógott. Igen. Külföld! Ez a megoldás. Hetek múlva a keresést a rendőrség is befejezi. Fölenged a családi félelem. Sikerült. Várják az üdvözlőlapot Las Vegasból. A hírrel. Főnyeremény! Ebben a palotában lakom.

Az első meleg napok egyikén találják meg. A téli kikötőben. Amikor a hosszú tél után Auróra nevű yachtját a család üzembe kívánja helyezni. Mellette egy üres whiskys üveg és két üres altatósdoboz. Pataki Ödi. A tél megtartotta. A tavasz kikezdte. Ajkai kiszáradva. Fölhúzódnak a fogairól. Vicsorgó ragadozó. Beleharap, aki végső zsákmányát, az örök nyugalmat el akarja tőle rabolni. Arcbőrének felső rétege foszlányokban. A család szinonimája a gyászolók gyülekezete. Az Öngyilkos Yacht Club tiszteletbeli tagjai. Yacht. A tél vizén.

Fényes önleszámolások. Seychelle-szigetek. Kint a beachen. Egy Colt Action Army elsütésével, aranymarkolatában monogram, a végtelenbe dőlni. Vicces! Az egyik másodpercben még itt. A másikban már ott. Helyváltoztatás nélkül.

Zsákmánytársadalom. A halálolló. Magas halálszínvonal. Alacsony halálszínvonal. Egyre nagyobbra nyílik. Hajléktalan halál öröklakást keres? Nálam talál. A kettőnkéről készülő fényképek, ff, mindent elmondanak a korszak sivárságáról és nyomorúságáról.

A meghívott Halál? Minden halálok fejedelme? A panelba? A hetedikre? Mint egy pizzafutár? Borralalóért, zsírdobozban? Nála az adag? Kötél.

Altató. Gáz. Gramoxone. Lidocain. Egy sárga csekkjei befizetésével befucsolt, munkanélkülivé züllött családapának. Nem fekete brokátköpenyben. Klottgatyában száll ki. Aranymarkolatos Colt Action Army? Öngyike harmad-, negyedosztályon.

Konyhám van. Székem van. Szám van. De egy rendes golyós puskát nem tudok venni, hogy csövét a számba tegyem. Soha nem engedhetem meg magamnak, hogy a konyhamban a székemre ülve a számat kitátva, egy szép, drága vadászpuskával küldjem át magam. Az utolsó toprongy, segédhalál jön a meghívásomra. Amikor teremtési vágyamat végre valóra váltom. Önkormányzati pus-kasegély? A szociális gondozó kihoz egy Remington golyóst. Kis ételhordóban a lőszert. Udvariasan megvárja, amíg szájba lövöm magam. Majd a fegyvert a polgármester asszony szekrényébe visszaviszi.

Az viszont igaz, hogy innen jól ki lehet ugrani. Van mélységem. Magasságom. Belzebub nappalijában. Trófea. Tüzes betűk az adatok. Elejtés helye. Ideje. Tömege. Pontértéke. Az utolsó taszítást? Lökést? Mi adja meg? Az önleszámo-ló összegzésnek? Emlékszem a pillanatra. Szerelmetes barátom konyhájában. Hallgatom, ahogy ömlik a gáz. Az erős sodrású patak ad ilyen hangot fönt a hegyekben.

De villanytűzhely van a konyhájában. Nyílik az ajtó. Én ott állok késsel a kezemben.

A hazugságokkal egy hazug rendszer leghűségesebb katonái közé rukkolunk. A tények, a történetek átalakításának korában. Az élelmesség esztétikájának követelményei szerint. Nem írni! Szállítani. Pénzért. Riszálni. Tetszeni. Dőljön a bevétel. Jöjjön a lé.

Harminc ezüst. Még jók voltak honorok. És kifizették. Júdás mégis föl-húzta magát. Az írástudók meg akarnak élni. Az a kérdés, mennyit kapunk. Huszonkilenc ezüst? Rendben. És önakasztjuk magunkat. A meggondolásokkal átlustáلكodott élet izzadt évei a tett helyett. Az egy tál lencséért eladott, nekünk szánt isteni ígéret?

Lencse.

Kisadag.

Feltét nélkül.

– Ő vétke, ő vétke, ő igen nagy vétke.

Mekkora örömmel hiszünk el bármilyen rosszat felebarátunkról. Boldogan adjuk tovább. És mennyire elkeseredünk, amikor jót hallunk. Megvizsgálom megfordított lelkiismeretemet, és mondom a megfordított gyónást:

Gyóonom a mindenható Istennek
és nektek testvéreim,
hogy sokszor és sokat vétkezett:
gondolattal, szóval, cselekedettel
és mulasztással.

A mellemet verve kiáltozom:

– Ő vétke, ő vétke, ő igen nagy vétke.

A sátán gyónása. Szerelmetes barátaim, a pokol! Hiszünk a létezésében. De a sátán létezésében nem hiszünk.

Legnagyobb vívmányunk a fájdalomnövelés.

*

Ellenségeink miért vannak?

Nem tudok válaszolni. Csak megy az idő. Egyik üres nap után. Hukk. Hukk. Hukk. A másik. Nem tudok leírni egy sort se. Miért? Miért? Egy hajnalon, amikor még éjszaka van, de már reggel is, tudom a helyes választ.

Nincsenek ellenségeim.

A homp az asztalomon ül. A vállamra huppan. Eltűnik az írógép festékszalagjában. A könyvből a sátán kiköltözött. Mellettem ül az asztalomnál. Mi is ez a történet? Mi is az a történet? És a válaszokat keresteti. Miért? Miért? És akadályozza. Hogy leleplezzem.

Ő az ellenség.

És senki más.

Ereje van a gonosznak. Amikor azt hiszem, hogy távozik, már jön visszafelé.

Pünkösdhétfő. Még nem munkaszünet. Színes üdítő flakonok. Aranyszínű külföldi sörösdobozok. Beszurkálva az ágyásokba. A virágok közé. Korszerűsödés. Keskeny léceken. Lehajló ágakon. Hamarosan befejezik az iskola bontását. Ami Karcsi legénykéé volt valaha. Az épületeknek már nyomuk se. Éppen a galambdúcot döntik le. Az unoka érkezik. Megemeli a kalapját. Köszön. Hiszen hazajön. A nagyszüleié volt a ház, a melléképületek. A telek. Hátral a kertláb mögött a szántók. A galambok ijedten köröznek a földön fekvő dúc fölött. Rémult galambfiak csipognak benne.

– Elvinném a kisgalambokat – kéri az unoka. – Fölnevelem őket.

– Innen egy tollpíhét se! – mondja a tulajdonos.

– Kifizetem őket.

– Az én magántulajdonom. Fölgyújtom inkább – szalmát, korhadtt fadarabokat hord a dúcra. Meggyújtja. A könnyű füstben rövid ideig hallatszik a fiókák halálos vergődése.

Hazaérve az unoka mosolyogva fuvintja le kalapjáról a rátapadt kékes tollpíhét.

Eltűnik az itatóvályú, amely mellett az iskolaigazgató egy nagyszünetben bejelentő tanuló társunk, Nagy Rebeka sorsának jelentős javulását.

– Rebekát mától Ármány Rebekának hívják.

Eltűnik Ármány Rebeka is. Tizennyolc éves korában visszaváltoztatja a nevét Nagy Rebekára. Elégeti a róluk írt újságcikket. Az eleje már úgymint rég elveszett:

Ifjú házaspár virágcsokra

a szovjet hősök emlékművén

Folytatás a 6. oldalról

A szombat délutáni esküvő volt megyénk legkisebb városának történetében az első házasságkötés, amelyet az Ifjú Jövő Darálók védnöksége alatt rendeztek.

A boldogító igen kimondása után az ifjú pár első útja a szovjet hősök emlékművéhez vezetett, amelynél a fiatalok virágcsokrot helyeztek el. Az emlékezetes házasságkötési ünnepséget a tavaly várossá nyilvánított nagyközség Jövő Daráló Hivatalának társadalmi és családi ünnepségeket előkészítő szakigazgatási albizottsága és az Ifjú Jövő Daralók helyi bizottsága rendezte. A fiatal pár, a település minden lakója által tisztelt és szeretett Ármány Tibor őrmester elvtárs és felesége, Nagy Irénke, az Ifjú Jövő Daralók póttitkára, tizenkilences veteránunk, Nagy Demeter elvtárs egyetlen leánya, a legfiatalabb Jövő Daralók, az általános iskolások dízsorfala között lépett a szovjet emlékműhöz, a kegyelet és tisztelet virágaival. Szép jelkép ez az aktus, hiszen a most házasulóknak a boldog élethez az a sok ezer névtelen szovjet hős teremtett békét. A felemelő esemény egyik fénypontja volt, amikor a Malinovszkij Tsz otthonos klubjában, rendőrségünk tábornokának köszöntő szavai után, a szemtanúk boldog éljenzése közben megrendezték Ármány Rebeka Ifjú Jövő Daraló névadó ünnepségét.

Nagy Rebeka elégeti a menyasszonyi csokrot is. Az Ármány Rebeka névre kitöltött emléklapot. Amelyet a névadó ünnepségen vesz át.

Munyi titkár már nem él. Urnájának temetői elhelyezésére a nevének levő két gyerekének nincs egy vasa se. Hazaviszik. A kamrába teszik üres uborkásüvegek, üres piásüvegek közé. Apu. Az egyik Munyi gyerek nem megy férjhez. A másik Munyi gyerek nem nősül meg. Most költöznek kisebb lakásba.

– Ottan tudjuk majd füzetni a rezsit – mondja a Munyi lány. – És a különbözet is kitarat valameddig – mondja a Munyi fiú.

– Nyeeee! – ránt a gyeplőn a fuvaros.

Az induló lovas kocsi egyik kereke szétroppantja a hamvak silány bádogdobozát, amely pakolás közben esett észrevétlen alá. A szél fölkapja Munyi titkár porát. Munyi titkár száll, kavarog a levegőben. Menet közeledik. Magas térdemeléssel a daralékban. Mélyeket lélegezve a szélben. Az élen Lólé úr halad. Kezében nem koszorút visz, hanem kalapácsot. Ez az első év, amikor Sódar elvtársnak a Jövő Daráló Hivatal falán elhelyezett emléktábláját nem koszorúzza meg. Hamarosan célba érnek. Lólé úr az emléktáblát leveri.

– Éljen!

– Éljen!

Rugdossák az emléktábla darabjait.

– Éljen!

– Éljen!

Lólé úr megrendítő beszédet mond. A rendezvényt Farkas őrmester biztosítja. A megyeszékhelyen szolgál, amikor véglegesítik. Utána helyezik vissza a településre. Ahol van helyismerete. Lólé úr beszédét a megyei lap hosszan ismerteti. Részleteket is közöl belőle. Halasi bácsi-Földi bácsi a redőny rései mögül nézelődik. A jövőnek az a része, amelyikben ő van, már nincs. Ott nyugodtan él.

*

– Meztelen hangod legyen, tehenész! Könyörgök. Meztelen hangod. Még nem vetted észre, hogy egy nőnek más a hangja meztelenül, mint télikabátban? – kiabál Iccés Palya.

– Még nem – mondja Donka Erzsí.
– Kezdjük újra! Mélyítsd a hangodat és nyújtsd el a szavakat. Az a meztelen hang. Érted?

– Aha.

– Rajta! Mintha te volnál a Karády. Úgy búgasd.

Donka Erzsí búgatja.

Szeretnék szántani,
hat ökröt hajtani,
ha a rózsám jönne,
az ekét tartani.

– És aztán? – kérdezi Donka Erzsí. – Mit fogok énekelni?

– Amit rendelnek. De ezzel megmutatjuk, hogy ez egy mezőgazdasági sztriptízbar. Úgyhogy, Bözse, tanulni, tanulni, tanulni! Ahogy az öreg Tajték mondja.

– Meghívod?

– Hozassak inkább Pestről táncosnőt?

– Ne.

– Akkor meg gyakorolj, gyakorolj. Hogy el tudd énekelni, amit parancsolnak. Azzal keresel. Én meg a szintivel nyomatom a muzsikát. Azért százalékot kapok tőled abból, amit nálam keresel. Zenedíj – mondja Iccés Palya. – Híd alatt!

Híd alatt, híd alatt, a Margit híd alatt

Ott hagytam a kombinétomat.

Donka Erzsí hirtelen abbahagyja az éneklést. Szalad a bárpult mögé, és fölhúzza a bugyit. Ismerős nyit be. Haluska Pista. A bejárat fölötti nagy bádoglagra ez van míniummal festve:

Amszterdam Tanyasztriptíz

Itt a Malinovszkij sertéságazatának 2. sz. telephelye volt. Egy hatalmas disznóól. A Rosszvízű tanyáknál. Iccés Palya, a sertéságazat volt vezetője szerzi meg az ólakat.

– Itt szórakozóhelyet létesítek – mondja Iccés Palya.

Kidobja a vályúkat, a rekeszeket. Fölmos, kimeszel. Az irodákból, előszobákból idehordja az asztalokat, székeket. Szerez egy dobogót a táncoláshoz. Szintetizátort. Bárpultot csinál. Vadító háttérnek a vörös zászlókból drapériát húz a falra. Nagy alufóliacsillagokkal. A melegedőben lehet szobáztatni. Már eredetileg van is benne ágy. Amelyen Donka Erzsit megerősokolja majd. Az is megerősokolás, ha ebben a helyzetben a lány önként megy el. – Na Erzsí, van-e munkahelyed már? – kérdezi a lányt. Aki a tehenészetből lett munka nélkül. – Nálam sok pénzt kereshetsz. Akarod?

– Hát persze – mondja Donka Erzsí.

– Akkor máma tényleg nyitottok, ugye Palya? – mondja Haluska Pista. Ő is a tehenészetben dolgozott. – Jövünk! Mindenki kíváncsi, hogy milyen az Erzsi pucéron.

– Hát te? Mért vagy bugyiban? Én fizetlek. Mondtam, hogy fölveheted? Ezt le fogom vonni! – ordít Iccés Palya Donka Erzsire. – Kapd le a bugyikát! Ugrás a dobogóra! Énekelj! Ez neked az előleg, Pistukám.

– De...

– Szokjál hozzá!

Szeretnék szántani,
hat ökröt hajtani,
ha a rózsám jönne,
az ekét tartani.

– Látod, Pistukám, jó az Erzsi. Te leszel az ingyenreklámunk. Mezőgazdasági sztriptíz. Szóljál mindenkinek. Jöjjenek, lássanak – mondja Iccés Palya. – Na, Erzsi, fordulj, rázd a segged!

– Az Erzsi. Megéri a befűzetést. Megmondom mindenkinek, hogy érdemes jönni! A rátarti Donka Erzsi. Nem lesz rajta fehér köpönyeg – Haluska Pista föl-pattan a robogóra.

Iccés Palya a szolgáltatóházban vásárolja meg a műsorhoz az erotikus fehérneműt vagy három nappal ezelőtt. Amikor Donka Erzsit is szerződteti szóban. A vasbeton épület emeletén van a kínai bolt.

– Tegezzé! Tegezzé! – hajlong a kínai boltos.

– Tegezlek – mondja Iccés Palya.

– Alszonadragot? Adidaszt? – kérdezi a kínai boltos. – Hozok még tornacipo isz több.

– Bugyit – mondja Iccés Palya.

– Bugyi, kiciócó bugyibugyi. Nem drága – pakolja a kínai boltos a bugyikat. – Nem drága.

– Melltartót is – mondja Iccés Palya. – A legdögösebbeket.

– Lekdögösz, lekdögösz – mosolyog a kínai boltos és pakol.

Iccés Palya a szerzeményt bevágja a kocka Ladába. Már majdnem kint a disznóólnál utoléri a bakhátas dülőben biciklit tekerő Donka Erzsit. Jobbról is, balról is összedől, beszakadt tetejű tanyák. A szobában ecetfa, lapulevél. Az udvaron beomlott oldalú gémeskút. Földbe süllyedt kutyalánc. Elvadult szilvafák. Iccés Palya integet Donka Erzsinek. Siessen.

– Itt a munkaruhád! – mondja neki, amikor befut. Kiszórja elé a bugyikat, melltartókat. Fényes szoknyát, csillogó blúzt.

Még semmi sincs kész. Törmelék. Meszesvödörök. Egymáshoz tologatva asztalok. Egymáson székek.

– Mind új? – kérdezi Donka Erzsi.

– Persze. Most vettem.

– Akkor jó.

Iccés Palya kiválaszt egy piros bugyit meg egy piros melltartót.

– Vedd át.

– Hol? – kérdezi Donka Erzszi.
– Itt. A vetkőzés a munkád. Erre vagy szerződve. Igaz?
– Igaz – mondja Donka Erzszi.
– Akkor meg dolgozz. Te vagy a legjobb. Nincs mit szégyellned. Akárki megnézheti a tested.
Donka Erzszi vetkőzik.
– Még sose csináltam.
– De ne úgy, mint a tehenészet öltözőjében. Hanem mozogjál közben. Ringjál. Táncolj.
– Nincs zene.
– Majd lesz. Tudsz valamit? Dúddold. Énekeld. És a ritmusára. Látod a tévében. Az a menő. Úgy kell.
Donka Erzszi gyorsan föl akarja venni a piros bugyit, piros melltartót. De Iccés Palya rájuk teszi a kezét.
– Mutasd magad, kislány! Ne siess. Először a Palya bácsival. Így lesz ez rendben. Gyere szépen.

Visító robogóján Haluska Pista elporzik a dűlőúton. Nagy nap a mai. Iccés Palya, Donka Erzszi folytatja a főpróbát.

– A koreó! – dobja be Iccés Palya az új szót, amit reggel tanult.
– Hát az meg mi? – kérdezi Donka Erzszi.
– Látod, mennyi mindent kell még tanulnod – mondja Iccés Palya. – Hogy hogyan táncolj. A lépések. Nyelvet tudsz? Jönnek a németek, megveszik a gépállomást. Azokat is kihozzuk.
– Ahhoz nem kell nyelvet tudni – mondja Donka Erzszi.
– Na, Bözse, ebben igazad van – Iccés Palya bekapcsolja a szintetizátort. – Amikor elénekelted a Szántani szeretnéket, erre a lassú zenére szabadulsz meg a ruháidtól. Én bejelentem, hogy napozik a gépkapás lány, és kezded.
– Teljesen világosban? – kérdezi Donka Erzszi.
– Hogy napoznál sötétben? Majd lesz fény is nemsoká – mondja Iccés Palya.
– És akkor mennyit kapok? Még mindig nem mondtad. Én vagyok a legjobb.
– Nem az számít. Hanem a bevétel. Honnan tudjam, mennyi lesz? – kiabál Iccés Palya. – Hullámozzál egész testben inkább. Úgy táncolj.
– Így?
– Minden mozdulatot szépen kitarva. Öltözz föl. Kezdjük újra – mondja Iccés Palya. – Húzd föl derékig a szoknyád. Hadd izguljanak föl a pénztárcák. Több a bevétel, többet keresel. Jó! Így. Forogj, a szoknyád visszajejt. A piros fölsőt fölhúzd, előrepuccsítasz, és muti a köldököt.
– Tettem bele gyöngyöt.
– Látod. Tényleg te vagy a legjobb. Mindig mondom. Forogsz, forogsz, rázod a segged. És amikor szembefordulsz, dobd le a fölsőt.
– Még csak?
– Lelibegsz a dobogóról és kikapcsoltatod valakivel a melltartódat. Akiből a legtöbbet nézed ki. Csináld, csináld, hogy jók legyünk. Másszál már le. Aztán vissza.

- Egy kicsit magas.
- Kánkán! A szoknyád köldökig. Emeld a lábadat. Le a szoknyát. És a bugyikát ne siesd el.
- Lassúzzak a kánkán után?
- Botrányba fullad mégis az Amszterdam Tanyasztriptíz megnyitója. Iccés Palya maxon löki a szintivel a ritmust. Donka Erzsi már a második körben jut el újra a röpjölj bugyi előtti lassúzásig.
- Újra! Újra! – ordítanak, dübögnek, állva tapsolnak, újráznak a vendégek. Cafatokra tépik a bugyit, a melltartót. Mindenki akar belőle egy darabot.
- A Donka Erzsi bugyija! A Donka Erzsi bugyija!
- Beront Pollák Vince. Valahol másutt már halálra itta magát. Fölkap egy széket. Sztétver vele egy asztalt. Rohan a szintetizátor felé.
- Azt is sztétverem! Azt is! Olyan halálkomolyan, Böske! Mondd már meg! Ha mégis kurva vagy, akkor én mért nem baszhattalak meg?
- Nehezen fékezik meg Pollák Vincét. De sikerül végre földre verni.
- Te homályökör – mondja Farkas őrmester, amikor megbilincseli. Az úerhá hátsó ülésére dobják. A kapitányságra. A fogdába indulnak vele. A rázkódástól sztétokádja az autót, mire a szemből érkező menet elzárja az útjukat. Vonul a település. Kirángatják Farkas őrmestert. Kiszabadítják Pollák Vincét.
- Éljen a szabadság! – kiabál Pollák. Törölgeti a hánýást a szájáról. Az álláról. A kiskabátjáról. Az ingeről. Farkas őrmestertől elveszi a pisztolyt. A levegőbe lő.
- Törjük össze a rádiót! Borítsuk föl az autót! Gyerünk! Utánam! – A menet élére áll. Magasra emeli Farkas őrmester pisztolyát. – Előre, magyarok!
- Agrárproletárok, Amszterdamba! – ordít Dili Janika. Négy kutyája veszettül csahol a lába körül. Nagy piros-fehér-zöld zászlót lenget. – Le a lopással! Véget vetni a kiváltságoknak!
- Úgy van! Úgy van! Donka Erzsi híres lesz és gazdag. Mi meg itt rohadjunk meg?
- Donka Erzsi a tanyasztriptíz? Mi meg itt maradunk kiszolgáltatva. Megalázva. Elfoglalni az Amszterdamot!
- Visszaszerezni! Gyerünk.
- Erzsi vigye az egész pénzt?
- Nem igazság.
- A mi vagyunk.
- Én építettem – ugrik az egyik kőműves.
- Meg én!
- Én hoztam be a vizet.
- Én betonoztam.
- Én mindig éjszakás gondozó voltam.
- Én a világítást szereltem.
- Koleszár Baba! Ha itthon volna.
- Lefőzné Donka Erzsit.
- Cicciolinát is!
- Mindenkit!
- Fölvesszük a versenyt akárkivel.

Odaérnek.

– Megjött az igazság! – kiáltja Pollák Vince.

Bedöntik az Amszterdam Tanyasztriptíz nyersdeszka ajtaját.

Vince leüti Iccés Palyát.

– Szerelem vagy halál! – lengeti a zászlót Dili Janika.

Koleszár néni elkapja Donka Erzszi röpülő bugyiját. Könnyedén hurcolva hatalmas testét, odarohan a lányhoz:

– Öltözz ribanc! Vetkőzők én a lányom helyett. Mint helyettes.

– Show must go on, Dózsa népe! Bonts zászlót – Dili Janika fölkapaszkodik egy hokedlire és a feje fölött tartja a zászlót.

– Így lesz a legjobb – mondja Pollák Vince. – Erzsike meg szedi a pénzt – a hóna alá kapja a pénzes dobozt. – Ide a dobozba bele. Én vagyok a testőr. Vigyázok a pénzre.

– A pénz közös! – kiabál a kőműves.

– Persze! Azért vigyázok rá én – mondja Pollák. Maximumon rázkódik a szinti. Donka Erzszi jár körbe. Riszál. Szedi a pénzt. Rakja a dobozba.

Koleszár néni sírva vetkőzik. Csujogatókkal hangoskodik, de nem tudja őket a rock ritmusához illeszteni.

Komámasszony kokasa

fölszállott a kapura,

mind azt kukurikulja,

komámasszony nagy kurva.

Én vagyok az a kurva!

Fakóra mosott barhent bugyiját a nép közé vágja. Hatalmas kebleit a két válla fölött a hátára dobja.

– Ide a pézt!

– Ezután mi következünk – tör előre Abrincsák Simon, a volt zöldségajtató brigád vezetője. – Mezőgazdasági sztriptíz. Vagy mégse?! Itt az egész formáció. Újra összeálltunk.

– Ha én befejezem! Majd ha én befejezem – sír Koleszár néni és táncol. Hatalmas hasa lelóg. Tökéletesen eltakarja a kórbonctani könyvekben fanszörzetnek nevezett borzalmas kaszálót. A fenekéből se látszik semmi. Háti szalonáinak alsó vége fedi be a két pusztát. Kövérségének klepetusába öltözve csak a hátán himbálódzó mellbimbók mutatják a nőt. Ahogy két ritmikai világ, a mulatós rock és a csujogatók találkozásában egy harmadik, teljesen öntörvényű ritmusra döngeti a dobogót.

Megjelennek a disznók kísértetei. Létezésük összes formájában. Szalámirudak, vastag kolbászok járnak körtáncot a plafonon. Töpörtyűeső hullik. Nagy levelű cukkorrépaosztogok rohannak ki a falakból. Leveleik alatt pislognak, mint a mazsorettek. Táncolnak. A disznók lármás rőfögéssel rávetik magukat, de már sehol sincsenek.

A zöldségajtató brigád még mindig nem kerül sorra. Várakoznak. Káromkodnak.

- Akkor vetkőzzünk itt, a dobogó mellett!
- Azt meg nem látja senki – mondja Abrincsák.

Gyökerével fölfelé kukoricatábla nő a teremben. Csak Kaszás Ilonka szőke feje látszik ki belőle. Ugrál a dobogón. Tépi magáról a ruhát. Sikoltozik. Folyznak a könnyei.

– Járjon már valami nekem is! – kiáltozik. – Én nem kapok semmit? Hiába dógozok? Hát hogy van ez? Emberek, hogy van?

– Hát így van! Hát így van! – Kétméteres, kirúszozott, tütüszoknyás uborka ugrik a dobogóra. Tükörképként másolja Kaszás Ilonka mozdulatait. – Hiába dógozol! Persze, hogy hiába. Érj utol, ha tudsz! – Az uborka a legmagasabb fa hegyébe ugrik. Ott táncol tovább. – De magasra jutottam. De magasra. És itt kurva jó nekem. Ropjad magad is!

Gömböcök röpködnek, disznósajtok úsznak a levegőben. Óriás sonka szakítja át a falat, fehér szárnyaival csapkodva száll. Pollák Vince lelövi. A sonka a terem közepére zuhan. Patazkik belőle a vér. Hörög. Vergődik. Bicskával, késsel, szívószállal rohannak érte. De a sűrű kukoricásban nem találják. A Délceg, a Szilánk, a Báró és a Kugli boldog ugatása hallatszik. Szag után mennek. Donka Erzsi csörgeti a dobozt. Az éles kukoricalevelek vágják a lábát. Nehezen jut előre. De eltűnik a kukoricás. Kicsévelt búza ömlik a terembe. Ellep mindenkit. Földről nézve zsisziktól hemzseg. Van, aki azt állítja, hogy mégis több mázsát meg tudott örletni belőle.

– Egy évig süttetjük belőle aztán a kenyeret!

Más évek múlva is megesküszik rá, hogy az éj leple alatt négy kövér disznót hazahajt. Utána még visszaér a buliba is. Ingyen iszik, táncol reggelig.

– De még az úton, ahogy a disznókat hajtom hazafele, mit látok! – mondja Dipplai Janó.

– Na mit? Te.

– Még egy sört. Akkor elmondom.

– Már tegnap elmondtad.

– Ezt még nem.

– Na mondjad.

– Hajtom a négy kövér disznót. Vigyázva, hogy a kátyús úton ne törjön ki a lábuk. A súlyuktól. Tudod. Inkább lassan, mint sehova.

– A lényegét mondjad.

– Ez a lényeg. Szép holdvilág. Mindent jól lehet látni.

– Esett az eső.

– Ugyan! Telihold. Szinte nappali világosság. És látom, tanyaházak röpülnek a fejem fölött.

– Ne bazd ki!

– De bizony úristen. Tanyák. Olyan százötven, kétszáz méter magasan. És pontosan beléjük látok mindegyikbe. Földes padló van. Ha fölemelkednek, nincs ott deszkapadló. Be lehet látni.

– Ja.

– De még az asztalfiókba, a szekrénybe, a ládába is.

– A mi tanyánkat láttad-e?

– Láttam, persze.
– A bútor benne volt?
– Benne az.
– Nesze, még egy sör.
– Pont azok, amik ott állnak a házatokban itt bent. Csak nem annyi.
– Láttál benne valakit? Mert apám nem költözött velünk. Nem is láttuk soha
többet.

– Láttam hát. Mondom, hogy mindent lehetett látni. Apádat is.
– Mit csinált?
– Ült az asztalnál.
– És?
– A kutyátok kaparta az ajtót, de nem engedte be.
– Melyik kutya? A Bundás?
– Pontosan. A Bundás.
– Mert az akkor még meg se volt.
– Hát azért nem engedte be!
– Igaz. És?
– Még nem volt a villany bevezetve.
– De mi történt? Mondjad már!
– Pétróval világított. Kolbászt evett és bort ivott.
– Igen?
– Hát mondom.
– Akkor jó. Nesze, még egy sör.

– Befejezzük? – kérdezi Donka Erzsi Pollák Vincét, amikor a volt zöldséghajtatók is levonulnak a dobogóról. Ahova föl se férnek. Csak Abrincsák, a volt brigádvezető meg a volt helyettes, Pelyva Zsiga áll föl rá. A többiek a dobogó körül topogva húzgálják a zöld kertésznadrágon a cipzárt.

– A paradicsomcsárdást! – vezényel Abrincsák.

– Rajta! Bassza meg – kiáltja Pelyva, és lerántja a nadrágját. – Úgy sírva vigadósan.

A kilenc pucér zöldségkertész eljárja a paradicsom teljes vegetációs ciklusát. Palántáznak, locsolják, gyűjtik. Értékesítenek.

– Igyatok Bloody Mary-t! Igyatok Bloody Mary-t! – ordítják a végén. – De nincs. De nincs. Igyatok, ami nincs! – És elvonulnak.

– Zárhatunk – mondja Donka Erzsi.

– Már mért zárnánk, drágaságom? – kérdezi Pollák Vince. – Most megy a legjobban.

– Itt az egész pénz a dobozomban, ami nálunk össze tud gyűlni. Hiába ugrálnak tovább. Ennyi van. Vége – súgja Donka Erzsi. – Mehetünk.

Valaki azt is meghallja, amit suttog.

– Lopják a pénzünket! Viszik a pénzt!

A pucér, félpucér tömeg ráveti magát Donka Erzsire.

– Igazságot akarunk! Igazságot akarunk!

Elveszik Pollák Vincétől a pisztolyt. De már üres a tár. A levegőbe szórják a ronda, barna papírdoboz tartalmát.

– Én következem – ugrik a dobogóra egy háztartásbeli asszony. – Nekem is muszáj keresni. Két iskolás gyerekem van.

– És? Az enyém tán nem iskolás? – kiált egy másik, és lelöki. – Én vetkőzök.

– Még mit nem! – megy neki a harmadik. Nagyon lök rajta. Letaszítja. – Én következek.

– Dehogy te! Én. Énénén! – sikoltozik a sokadik.

– Emberek! Így nem jutunk semmire. Csak egymást csináljuk ki – áll az élre az új vezér. – Szavazzuk meg a sorrendet. Írjuk össze, hogy ki után ki következik.

– Írjuk.

Szavaznak, írnak hajnalig.

Megállapítják, ki mióta munkanélküli.

– Számítson az is, hogy kitől mit vettek el! – veri az asztalt egy nagy mellű nő. A hasán császármetszés nyomaival.

– Ne indulatoskodjon nekem, Csertákné – inti le a vezér. – Akkor sose jutunk a végire. A mostani állapot játszik és kész.

– És kész. Hogy kinek ölték meg valakijét? Az semmi? Az hány pontot ér? Egyet se? – méltatlankodik Horváthné. A hajában már vannak ősz szálak. Az arcán is egy-két ránc. De a teste még őrzi a lányos üdeséget. Igazán szexi.

– Mért? Magának kijét? – förmed rá Tököli Szilveszter. Nagy mahomed, leiz-zadt alak, bokától homlokig csupa szőr.

– Nyugalom, nyugalom – csöndesít a vezér. – Figyelembe veszünk mindent, amit lehet. Nőtlen? Hajadon? Özvegy? Elvált? Gyermektelen? Gyermekait, gyermekét egyedül nevelő, munkaviszonyban álló vagy munkanélküli, alkalmazásból élő anyuka, apuka? Értelmi fogyatékos, rokkant családtaggal közös háztartásban? Gondozásra, ápolásra szoruló idős szülő, nagyszülő? Előélet? Büntetlen? Értékesíthető ingatlan? Ingóság? Pénzügyi tartalékok? Otthoni állat-állomány?

A nap első sugarai már a láthatáron virítanak, amikor rájönnek, hogy minden hiába. Ugyanaz a kis pénz hol az egyiküknél van, hol a másikuknál. Akármit találnak ki, mindenkinek annyi pénze van, mint előtte. Illetve nem. Valahogy mindig eltűnik belőle. Valahogy mindig kevesebb. Meg még kevesebb. Együtt szegények maradnak. Mélyszegények. Magasgazdagok között. Dühödt orgiába nyitnak. Meg kell adni, Iccés Palya bekészletezett rendszeren. Amikor minden üres, egymás hegyén-hátán pucéran elalszanak. Dili Janika a zászlóval betakarja magát és horkol az asztalon.

Arra ébrednek, hogy kint lövések dördülnek. Sose látott, fekete egyenruhás, felismerhetetlen géppisztolyosok lepik el a termet. Háromlyukú, csak a két szem és a száját szabadon hagyó, kommandós balaklava van mindegyiken.

– Bunkók, parasztok, sorakozó! – ordít az egyik. Biztosan ő a parancsnok. A nyomaték kedvéért belerug a lába előtt ébredező testbe. – Van névsor is? – veszi föl az asztalról az éjszaka összeírt listát. – Nagyon jó.

A kommandósok körbeállnak a falaknál, és a tápáskodó, ébredező, meztelen tömege tartják a géppisztolyukat.

– Gyorsan! Gyorsan! Nincs itt idő baszakodni – mondja a parancsnok a névsort lapozva. – Elő a személyi igazolványokat, és ide elé, az asztal széléhez.

– Először tán fölöltözünk.

– A ruházatot átvizsgálás után kapják vissza – gumikesztyűt húz. – Kábítószer, engedély nélkül tartott lőfegyver, hidegfegyver, hamis okmányok, ismeretlen eredetű hazai, külföldi valuta. Keressük a rendőrtől elrabolt fegyvert. Hol van?

A kommandósok egy része leengedi a géppisztolyt. Ők is gumikesztyűt húznak. A többiek maradnak a falaknál, biztosítják az eljárást. Kint a bejárat előtt négy dögölt kutya.

Búcsú

„A gyermekek megszülettek, és azokat egyszerűen megfojtották. Az anyakönyvben lapozgatva sok fulladás okozta gyermekhalált találunk. A nagy dunyhát rátették a csecsemőre, és alatta az megfulladt.”

Elsüllyedt falu a Dunántúlon – Kemse község élete

Elek Péter, Gunda Béla...

Budapest, 1936.

Hová lett a mókamester a falusi kocsmából?

Hová lett a falusi kocsmá?

Mert ez itt ivó.

Lakóház volt nem is olyan rég, amelyben parasztcsaládok nemzedékei gyűrűköttek szántáshoz, vetéshez, készülődtek már nem aratásra. Éltek benne és kihaltak belőle – kellett az áttörés. Ami az utcafront felé történt meg, könnyűfém keretes ajtóval, nulla-huszonnégyig tárva-nyitva.

Egy-egy zsuorodó, kis munkanélküli faluban olykor annyi ivóhely van, mint egy üdülőhelyen. Ezek az ivóhelyek már nem közösségi helyszínek, hanem az alkoholizmus terepei, az elhülyülés intézményei. A fekete alkalmi keresmények, a segélyek visszagyűjtésének alközpontjai.

Belefáradt munkanélküliek üldögélnek az egységben, nézik poharukban a jövőt. Egy házaspár veszekszik az utolsó üveg sörön, amelyre zsebeikből az aprót még össze tudták kaparni. Amikor egy ilyen helyen is rossz kedvük van az embeereknek, már megette a fene.

Házórzó helyett segélyhívó készülék ügyel a gazdára: falu – segélyezési színhely, egyéni nyomorgók igazgatási gyűjtőhelye infúzióra kötve?

A parkolóban kis álmok nagy részletei.

Meg a semmink sincs, de az mind a sajátunk büszke öncsalása a járgány hátsó ablakába tett táblán: „A kocsi öreg, de ki van fizetve!”

Hogyan változott itt az elmúlt évtizedekben a közös tevékenység?

Szemben három nagy barna keményfa ajtó: Vörös Október filmszínház. Fáraó diszko van most kiírva rá. A temető egyik sarkának a helyére épült. Az alapokból kiásott földrakások tetején kidobált csontok, koponyák fehérlettek. Az ükunokák számára szombatoként kicsapódik a három vastag ajtó: van-e mit felejtetni még?

Most hétköznap van. Könyöklős, sima délután. Bámulok az ivó ajtaján kifelé, előttem ez a papír az asztalon, s éppen a kérdést írom rá, hogy ma kinek a vadászterülete a település. Valaha a párttitkáré, a tanácselnöké volt. Tyúklétrányi odaföntben a vezetők, s amint a tyúklétra fokain hitték: lent valahol a lakosság, amellyel kapcsolatot kell fejleszteni.

Szegény vezetők.

Milyen kicsiben játszottak!

Három kiló hús a földolgozóból az aktatáskába a hétvégi ebédhez. Ajándék kolbász karácsonyra. Ingyenmulatás a kiváló kátéesz vacsorán a téeszklubhelyiségben. Autó a megyéhez oda-vissza a digesztor mellett elsuhan.

Álmukban sem gondolták, hogy egymilliárdot el lehet lopni!

Még ez is az alkalmatlanságuk bizonyítéka?

Az országgyűlési képviselő akkoriban nem sokat számított. Ma annál inkább. Hogyan oszlik meg a szegénység nagy vagyona fölött az uralom? Ki uralja a pénzeket? Ki osztja el? Kinek kell visszaadni? Ki irányítja a hallgatást?

Mi az állam a szemükben?

Bohóckodás a képernyőn?

Az egykori állampárt emberei milyen pártokban fordultak meg 1990 után? Hol tartanak ma? És a többiek? Milyen pártok irányítják a falut? Mit gondolnak róluk az emberek? Milyen politikai, személyes kapcsolatok, barátságok, érdekszövetségek, ellentétek, ellenségeskedések, feszültségek jellemzik a köz létét?

És az önkormányzat már a jövőben él? A tíz, tizenöt, húsz év múlva születők pénzét költi? Vagy van költségvetése még?

Ki tartja markában és milyen jogi keretek között a földeket? Miféle új uradalmak születtek? Az Ideiglenes Nemzeti Kormány 600/1945. M. E. számú, a nagybirtokrendszer megszüntetéséről és a földműves nép földhöz juttatásáról szóló rendeletét, a földosztást követően hány család művelt földet? Hány család művel ma? Van-e még – korszerűsíthető – szakértelem? Vannak-e munkaeszközök? Van-e állattartás? Ló? Tehén? Az udvaron csibe?

Családi földtörténetek!

Mikor mennyi földje volt a családnak, s ennek a földnek hogyan alakult a sorsa? Milyen tulajdonosi változások mentek végbe? Ki tulajdonol ma? Az eredeti tulajdonos családja művel-e földet ma is? Hatvan hektár alatt magángazdaságot működtetni nem lehet, és ezt 1990–1994 között is pontosan lehetett tudni; a hat-hét hektárok kiosztásával a legújabb tulajdonosváltást készítették elő?

Milyenek a jövedelmi viszonyok? Miből élnek? Van-e még tartalék? Vagyon? Milyen adósságok terhe növekszik? Jelzálog? Hitel? Családtagnak tartoznak, barátoknak, kocsmának, boltnak, banknak, uzorásnak? Mit vásárolnak és hol? Milyen kereskedelmi egységek, hálózatok működnek? Van-e jó vizük? Hogyan és miben jelenik meg az összefogás? Sikerülnek közös akciók közös célokért?

Mit lehet helyben elintézni? Milyen közintézmények, iskolák, szervezetek, körök léteztek? Emlékeznek-e rájuk és hogyan? Milyenek vannak ma? A változásokban a helybeliek hozhattak-e döntéseket? Kifejezték-e, kinyilváníthatták-e véleményüket? Erre vonatkozóan milyen emlékeket tartanak számon, milyen

tapasztalatokat őriznek az elmúlt korszakokból? Érték, érdemes ügy a kiállítás? Kerülendő? Netán teljesen nevetséges?

Felismerik-e az érdekeiket? Mit gondolnak arról, hogy saját sorsuk alakulásába milyen mértékben szólhatnak bele?

Félnek?

Milyen segélyeket fizetnek ki a településen? Emberi jogom-e megkövetelni, hogy a befizetett adómból folyósított segélyt az abból élő családok a gyermekeik táplálására és iskoláztatására fordítsák? Emberi jogom-e, hogy ezt hatóság, hivatal, szakmai vagy civil szervezet útján ellenőriztessem? Vagy a szülők személyéhez kizárólag közpénzfelvételi jogok fűződnek? Emberi kötelességek nélkül?

Milyen célokat takar az elgondolás, amely az ellenőrizetlenül, az ok-cél összefüggések következetes számonkérésének mellőzésével folyósított segélyekkel zülleszt közösségeket következetesen és szándékosan?

Munkanélküliség?

Munkátlanság?

Tétlenség?

Hány éves a munkanélküli, amikor föladja, és tétlen már, és munkátlan már? Szakképzettsége van? Képes arra, hogy új szakképzettséget szerezzen? Van erre mód? A tanulás a kiútkeresés lehetőségének számít-e?

Megőrződtek-e, akár átalakulva, régi tevékenységek? Amilyen a vesszőfonás? A cirokfeldolgozás? A gyékényszövés? Eltűntek a vizek, de annyi gyékény még megterem, hogy kis népművészeti tárgyak, például gyékényszobrok készítéséhez elég legyen.

A munka, a munkahely, a munkaterep elvesztése az önazonosság, az én elvesztése? Nem mondható már, hogy ez vagyok vagy az vagyok. Hanem semmi sem vagyok.

Családi időmérlegek felállítása.

Mivel múlik el egy hétköznap? Reggel hánykor kezdődik? Vetetlen maradnak az ágyak? Mikor fejeződik be a munkanap, hol és hogyan? Mennyi a munkaidő? Mennyi időt visz el a tévé? És az is milyen műsorával? Az olvasás szokásban van-e még?

Mi az ünnep?

Ha nincs munka, ha nincsenek munkatevékenységek, akkor az ünnepek mit választanak szét és mit kötnek össze? Milyen módon jelennek meg szellemi tartalmaik? És ha ezek a tartalmak megsemmisülnek, mi lép helyükbe? Milyen vágyaik vannak az embereknek?

Istenük miben lakik?

Kiben bíznak? Kit becsülnek sokra helyben és a világban? Számontartanak-e helyi csodát a közelmúlt időkből? Csodás eseményt a nagyvilágból? Még azért verekednek néha? És mit lopnak?

Az utcában minden harmadik-negyedik ház ablaka bedeszkázva. Nincsenek betelepülők? Se hazaiak, se külföldiek, se üdülőingatlanosok? Hány lakatlan ház van összesen?

És hol vannak hiányzó lakóik? Megfojtottuk őket a nagydunya alatt? Elindítottuk a haláltáborokba? Majd közösségként számúztuk? És csereberéltük? Aztán elmenekültek? Utána az anyjukban végeztünk velük? Ez összesen úgy nyolcmillió lélek lehet? Több is talán?

A népesedési vákuumban egy következő közösség jelenik meg, mind nagyobb tömegben. Van mit közösen elrontani újra?

„Elmondok mindent” – ígéri költő Nagy Imre kedves verse címében, és így folytatja:

*„Szememen pók, ajkamon tücsök,
a kezemben megfojtott patkány, –
így megyek majd az isten elé
az ítélet virradatján.”*

Pók?

Tücsök?

Patkány?

Üres pillepalackot hajszol a szél. A bokrok fölé röppen. Lebeg. Visszahull. Megül az ágakon. Nem lettem sem „kapus a mennyekben, sem pallér a pokolban”.
Nézem a számlát.

A torpedókat az asztalra teszem, mellettük az indítókulcs, áramvonalas, sokat látott dugóhúzó. A tabutabletták bennem vannak. Ha rájuk iszom, halálosak. Erika írógépembe befűzöm az új lapot.

(Vége)